

Pavieniais egz. Utarninko 3, Subatos 4c.

Tas, kurs neturi namų, te-
gu neplėšia namų kitų, bet te-
gu jis stropiai darbuojasi ir pa-
sistato sau, tokio būdu jis
pavyzdžiu užtikrins saugumą
savo namų, kuomet juos pa-
sistatys.

— Lincoln.

Metams \$3.00, pusmečiui \$1.50.

Kaip protas, taip ir paty-
rimas neleidžia mums tikėtis,
kad tautos dora bujotų ten,
kur tikybiniai principai atmes-
ti.

— Washington.

VOL. II Metai II. Tel. 620 So. Boston. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. 620 So. Boston. No 133 | 175 |

Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. 242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., GRUODŽIO (December) 9 d., 1916 m.

Lietuvių Augščiausioji Taryba Šveicarijoj inteikė visų valstijų valdžioms memorijalą del Lietuvos neprigulmybės.

NAUJIENOS IŠ EUROPOS.

Iš Šveicarijos mums rašo:

Lietuvos likimas svarstosi ant svarstyklų. Kas lenkams buvo žadėta vakar, mums bus žadėta rytoj. Kokios bus to pasekmės — dar sunku yra pasakyti, bet tai bus milžiniškas žingsnis pirmyn mūsų tautos ateičiai, jei tik mes sugebėsime jį tinkamai sunaudoti. Baltasis plėšrusis arelis buvo ištiesęs savo nagus ir snapą ant Lietuvos; kol kas pasisekė jį nubaidyti... Jeigu nebūsime apsilėidę, tai po šiai karei galėsime daug laimėti, bet turime daug dirbti. Augščiausioji Tautos Taryba jau veikia, reagoja ant visų svarbesnių apsišėkimų. Greitai siųskite amerikiečiai savo delegatus. Taikos tarybos gali prasidėti greičiau, negu manoma.

AUGŠČIAUSIOJI TARYBA IŠDIRBO MEMORIJALĄ DEL LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS IR INTEIKĖ JI VISŲ VALSTIJŲ VALDŽIOMS.

Pasiųstas laiškas prezidentai Wilsonui, dėkojant jam už Lietuvos Dieną.

Lithuanijos komitetas reorganizuotas ant platesnių pamatų, kaip CENTRALIS. Skyriai steigiami Barcelonoj (jau įsteigtas) Hagoj, Paryžiuje, Londone.

Isteigta draugija Lietuvos atstatymui iš svetimtaučių ir lietuvių.

PASKIRS VALDOVĄ.

Vokiečių laikraštis Koelnische Zeitung skelbia gautą žinią iš Vienos, būk ūmu laiku susirinkus lenkų atstovai ir nuskirs valdovą Lenkijai. Būsiąs vienas lenkų kunigaikštis, kurs yra kilęs iš senoviškos karališkos giminės.

Apie taiką.

Vokietijos laikraščiai rašo apie taiką. Sako, jog atėjo patogus laikas abiem kariuomenėms pusem tartis apie taiką. Priduria, jog tie patys rubežiai, kurie buvo prieš karę negalės pasilikti. Vokietioj, rašo, jau beveik išnykę tie, kurie nori prijungti Belgiją.

Vokiečių socialistų organas Worwaerts rašo, jog taika dar toli. Rašo: "Mes turime pripažinti karčią teisybę, jog mūsų priešininkai pergaliai pasinėrę savo karinius tikslus ir negali nieko daugiau matyti. Jie negali matyti taikos. Baisiausios nelaimės virsta ant Europos tautų; vienok, galime ramintis tuo, jog žiaurūs valdovai neviešpatauja ilgai. Kuomet jų stipriaušis vyrų nieko nenuveikia, tai vis dar mūsų priešininkai nepripažįsta savo negalės."

Vokietioj buvo žymus vaikų mirtingumas. Dėl to pasisekė, jog taip daugelis vaikų kranas stokos. Dabar valdžia leis po daugiau duoti cukraus vaikams. Kas mėnuo po pusę svaro duodama daugiau. Užtat kitiems žmonėms cukraus poreijios sumažintos.

Bucharest jau puolė

Perversmės talkininkų valdžiosė.

Suv. Val. kongresas atsidarė.

DIDIS VOKIEČIŲ LAIMEJIMAS.

Didžiausias dabar nuotikis karės lauke yra Bucharesto, Rumunijos sostinės, patekimas vokiečiams. Buvo tikėta, jog taip atsitiks, bet nebuvo tikėtasi, kad taip greit tas atsitiks.

Lygiai po 100 dienų po karės paskelbimo Rumunijos sostinė pateko priešininkams. Rumunijos veikimas karėje buvo tai nuolatiniai nepasisekimai pralaimėjimai.

Rumunijos niekas nesigaili. Ji stoji karėn be reikalo, nei buvo užpulta, nei jos garbė buvo įžeista. Bet stoji iš godulystės įgundyta talkininkų. Ir talkininkai dabar mato, jog įstumę išžiusią Rumuniją į karę tik sustiprino vokiečius. Vokiečiai ten prisiplėš visokių jiems kruvinai reikalingų dalykų.

Bucharest buvo apsuptas moderniškais fortais. Iš viso fortų buvo 18.

Pats miestas yra puikus. Guli abipusiai Dimbrovitvos upės, per kurią yra tuzinas tiltų. Rumunai vadina savo sostinę "Rytų Paryžius."

Gyventojų Buchareste buvo 300.000. Nemažai jų pabėgo kai ėmė gresti jam pavojus.

PUOLĖ GREIT.

Buvo skelbiama, jog į Bucharestą rumunams buvo atėję tulkon rusų. Franciųjų laikraščiai skelbė, jog teutonai Buchareste niekuomet nepašims. Girdi, kaip teutonai gavo smūgį ties Paryžiaus sienomis, tai lygiai tas pat bus ir ties Bucharestu. Spėjimas mat neišsipildė.

Dar nežinia, kas atsitiko su Bucharesto gynėjais: ar jie pateko nelaisvėn ar suspėjo pabėgti. Turbūt rumunai ir rusai buvo išanksto nusprendę neginti Bucharesto, o pabėgti iš jo. Nes vokiečiai jau visai buvo beapsupę sostinę. Prieš pasidavimą jau buvo iš trijų pusių apsupta. Tai per likusį tarpą turbūt dūmė rusai ir rumunai ir pasileido linkui Rusijos rubežiu.

Išaurė nuo Bucharesto vokiečiai paėmė Ploesci. Čia subėga daug geležinkelių. Veda geležinkelis ir į Jassi, kur dabar laikosi Rumunijos valdžia.

PRAŠNEKO KITAIP.

Visai kitokiu tonu pasaulis prašneko, kai teutonai pamaugė Rumuniją. Jau dabar

pradėjo pasaulis abejoti bėgu kada nors pasiseks sumušti teutonus. Nėra abejonės, jog Anglijoj kilo didis ministerijos krizis labiausia del to, kad Rumunijai buvo daromas galas. Dabar teutonai valdo keturias tautų sostines: belgų, serbų, černogorų ir rumunų, neskaitant lenkų ir lietuvių sostinių.

NIEKO NEISTENGĖ PADARYTI.

Rusai norėjo pagelbėti prismaugtiems rumunams pradėdami atakas Karpatuose. Bet greit atkando dantis. Karpatuose buvo užėmę Jablonicos augstumą, bet buvo nustumti atgal. Sako, jog teutonai yra sutraukę milžiniškas jėgas ant Balkanų ir parusis. Apsivalis, apsidirbs ant Balkanų ir pradės didesnius veikimus didžiose frontuose.

Dabar, kuomet talkininkai erzina ir skriaudžia graikus, tai nužiūrims, jog Graikijos karalius susišėnėja su teutonais. Sako, jog ateis valandą, kuomet Graikijos karalius su sau ištikimais graikais, prigelbiamas teutonų ir bulgarų užpuls talkininkus Graikioj ir visai juos iš ten išvays.

Apie pilną nuvijimą talkininkų nuo Balkanų užsiminė ir Bulgarijos premieras.

KITUOSE FRONTUOSE.

Francijoj vokiečiai pradėjo smarkų bombardavimą ties Verdunu. Po to darė gan smarkią ataką ties Avocourt. Franciuzai pripažįsta, jog ta ataka iš dalies nusisekė.

Rusijos ir Italijos frontuose eina artilerijos mūšiai.

ANT JURĖS.

Vokiečių submarinas nuskandino nedidelį Francijos karinį laivą ir Anglijos prekinį laivą. 34 jurininkai prigėrė.

KIEK RUMUNIJOS UŽKARIAVO.

Teutonai jau kur kas didesnę Rumunijos dalį užkariavo. Rumunija užima iš viso 52.760 kv. mylių. O teutonai jau užkariavo 45. 000 kv. mylių. Francijoj vokiečiai turi užėmę 90.000 kv. mylių.

Kauno gub. užima apie 20. 000 kv. mylių. Tai vokiečiai Rumunioj užkariavo žemių daugiau, kaip dvi Kauno gub.

RUMUNIJA SUTREMPĖ UŽPULS RUSIJĄ.

United Press Staff korespondentas Carl Ackerman yra Rumunioj su vokiečių armija. Praneša apie pilną susmukimą rumunų, Bucharesto puolimo valandos jau suskaičytos. Bet teutonų tikslas tai ne Rumunijos sostinė, ne pati Rumunija. Hindenburg plenuoja milžinišką žygį prieš Rusiją. Sutrempe Rumuniją teutonų nepergalimi korpusai gabiansių vadų vedami užpuls Rusiją. Pirmutiniu teutonų dalyku bus užimti Odesa ir Kievą.

Hindenburg visuomet buvo linkęs varytis kuotoliausia į Rusiją, o vakaruose tik laikytis. Jis buvo priešingas ir Verduno atakoms. Dabar Hindenburg turi progą vykdyti savo plemis. Dabartiniai teutonų veikimai Rumunioj tai tik pradžia nesvietiško jų veikimo vakaruose.

Smarkus teutonų veikimas išmušė iš karto rumunus iš vėžių. Sudemoralizavo ir nei kiek jie nepajėgia atsilaikyti. Generalis rumunų štabas ipuolė į desperaciją. Generalis štabas mobilizavo dabar paskutinius seniausius rezervistus. Tai teutonai jų paėmė būrius nelaisvėn. Jie besų civiliuose rubuose, su medžio kliniais šautuvais. Jų kulkos besų tokios, kokias medėjai vartoja.

Susirėmimuose su puikiai apginkluotais teutonais rumunų krinta negirdėtos daugybės. Teutonai laimėdavo mušius netekdami nuo 7 iki 83 kaveirių; o rumunų užmuštų rasdavo nuo 500 iki 800 ir po tiek pat nelaisvę paimdavo.

Dabar išsiūbavusių vokiečių Rumunioj jokios spēkos negali sulaukyti.

MOBILIZUOS DARBININKUS.

Bulgarijos premieras paskelbė, jog pradės darbininkų mobilizaciją gaminti amuniciją. Amunicijos gaminimą taip sutvarkys, kaip tai yra Vokietioj. Premieras pasakė: niekas Bulgarijoj nesvajoją apie taiką, kol talkininkai bus nuvyti nuo Balkanų ir kol ant visados atsidžadės paimti Bosforą ir Dardanelius."

PERMAINOS FRANCIOJ.

Francijos valdžioj įvyksta pamatinės permainos. Gal dar didesnės, negu Anglijoj. Vyriausias franciuzų vadas Joffre būsiąs atstatytas. Ministeriai atsistatysią. Parlamento atstovai laiko slaptas sesijas.

Rusijos дума reikalauja tolimesnių ministerioj permainų. Kaip matome pas visus talkininkus didžios perversmės.

ATSIDARĖ DUMA.

Grudžio 2 d. atsidarė Rusijos дума. Kalbėjo naujas premieras Treprov. Apreiškė, jog Rusijai yra pradžėti po karėi Konstantinopolis ir Dardaneliai.

Bėda tik, kad jų niekas negali paimti.

SUMIŠIMAS ANGLIJOJ.

Niekuomet Anglijoj nebuvo ministerioj tokio sumišimo, kaip kad dabar. Visi ministrai turėjo atsistatydinti. Tas labiausia atsitiko del to, kad visuomenė labai jais buvo nepatenkinta. Karalius vadinosi visų partijų vadus ir kalbėjosi su jais. Tokio pakvietimo karalius niekuomet nebuvo daręs. Tai dabar pamatė, jog užstojo baises laikai ir reikia vienybės visų partijų.

Karalius pasivadines unijistų vadą Andrew Bonar Law siūlė jam būti premieru ir sudaryti ministeriją. Unijistų vadą atsakė ir patarė tą reikalą pavesti Lloyd George'ui. Tai Lloyd George ir liks premieru. Jis sudarys naują ministeriją, kurion jėis žmonės visokių partijų. Kaip valdžioj ir vaduose bus vienybė, tai ir visuose luomuose bus sutartis.

Tokis nepaprastas sumišimas Anglijoj ištiko del to, kad karė visai nesiseka, jog vis vokiečių tebėra viršus. Žmonės labai nerimauja ir nesitenkino valdžia, kuri būk perlėta tai vedanti karę.

KIEK PAĖMĖ RUMUNŲ.

Vokiečių laikraštis Lokal Anzeiger rašo, jog teutonai nuo karės pradžios su Rumunija paėmė rumunų nelaisvėn 100.000.

Vokiečiai Buchareste paėmė rumunų 106 oficerius ir 9.000 kareivių, tarpe kurių buvo ir rusų.

SVETIMTAUČIAI BĖGA IŠ ATENŲ.

Anglai ir franciuzai bėga iš Graikijos sostinės. Graikijos kareiviai skerdžia venizelistus-revolucijonierius ir stato bariakadas ant gatvių. Ūmu laiku laukiama graikų susirėmimo su talkininkais.

TRUKSTA ANGLIŲ.

Paryžiaus skalbyklų savininkai pranešė valdžiai, jog uždarysią savo įstaigas grudžio 20 d., jei valdžia neleis jiems vartoti daugiau anglių.

GRĮŽTA Į BERLINĄ.

Garlaiviu Frederick VIII Suv. Valstijų ambasadorius Gerard išplaukė iš New Yorko ir grįžta Berlinan. Sakė, jog jokių taikos plėnų jis nesiveža. Veža tik Vokietijos valdžiai notą apie submarinų karę ir belgų išgabenimą į Vokietiją. Išsivežė taip-gi 100.000 markių išdalinimui Berlino našlėms, našlaičiams ir nukentėjusiems del karės.

KIEK KAREIVIŲ ŽUVO KARĖJE.

Danijos sostinėj Kopenhagene yra dr-ja, kuri tyrinėja karės įtekme į žmonių gyvenimą. Ta dr-ja paskelbė kiek kareivių žuvo karėje. Tai pagal tos dr-jos apokavimo išviso kareivių karės laukuose krito 15.000.000.

Iš to skaičiaus Anglija neteko 1.200.000 kareivių. Rusija 8.500.000, Francija 3.700.000, Italija 800.000, Serbija 480.000, Belgija 220.000 ir Rumunija 200.000.

Rumunija tiek kareivių neteko pirmuosius du mėnesiu.

ATSIDARĖ KONGRESAS.

Grudžio 5 d. atsidarė Suvienytų Valstijų kongresas. Prezidentas Wilson skaitė savo pranešimą atstovams ir senatoriams. Pasakė, jog svarbiųjų kongreso dalyku šiuo kartu bus pabaigti dalykus su geležinkelių darbininkų reikalavimu 8 val. darbo dienos. Sakė, jog šį reikalą kgreičiausia reikia išrišti.

Toliau prezidentas pranešė, jog valdžia turi tyrinėti valgomųjų daiktų pabrangimą.

Maisto pabrangimo priežastis bus nuodugnai tyrinėjama visose valstijose. Gal būt bus tyrinėta ir apie anglis. Prezidentas dabar peržiūrinėja raportus apie tą dalyką ir paskui praneš kongresui kas turėtų būt daroma. Sukečiai ir makleriai tuose dalykuose bus baudžiami.

UŽDRAUS GARSINTI GIRTĄ BIZNĮ.

Vienas atstovas iš Californijos apreiškė, jog inėšias rezoliuciją, kurioje patars valdžiai uždrausti garsinti laikraščiuose bravarus, salūnus ir visokį biznį, kurs bent kiek bus susirišęs su svaigalais.

BIO JAPONŲ.

Kai atėjo kongreso atidarymo laikas, tai Washingtono pradėjo šnekėti apie japonų pavojų.

Dabar Japonija neva kariuja. Tai visą savo armiją laiko kariniame stovyje. Gerai mustruoja. Amunicijos gausiai gaminama, armos liejamos. Sako, jog europinei karėi pasibaigus, japonai kibsią į Suvienytas Valstijas.

Vokiečiai spėja, jog Suvienytos Valstijos dabar remia Angliją, kad paskui susipainiojus su Japonija turėtų Anglijos paramą.

Suvienytų Valstijų valdžia, tai nei kiek nenuduoda susirėpinus del karės pavojaus su Japonija.

Kas Japonijai rūpi tai užgrobti Filipinų salas ir Hawaii salas. O Suvienytoms Valstijoms ir nelabai terūpi užlaikyti tas salas.

ŽADA PABĖGTI.

Vokietijos garlaiviai internuoti Brazilioj rengiasi pabėgti. Mat Brazilijos valdžia ketina juos paimti sau ir naudotis.

NELAIMĖ ANT JURĖS.

Iš New Orleans į Barceloną plaukė Ispanijos garlaivis Pio IX. Už 200 mylių nuo Kanarinų salų ištiko baisi andra ir garlaivis nuskendo. Prigėrė 100 žmonių.

SVEDIJOJ PRITRUKO CUKRAUS.

Dabar Švedioj, kaip ir Vokietioj kitaip cukraus negaunama, kaip tik su tikietais. Buvo patėmyta, jog toj šalyje cukraus visai gali pritrukti, tai valdžia įvedė tokią tvarką, kokia yra Vokietioj. Švedioj cukraus išduodama po 2 svaru ypatai kas mėnuo.

PRANEŠIMAS.

Savo mieliems skaitytojams pranešame, jog nuo ateinančios savaitės pradėsime "Darbininką" leisti vėl 3 kartus savaitėje.

Mūsų skaitytojai, žinodami, jog del svarbių priežasčių tulam laikui buvome pareinę, niekas nei neparūgojo už tai. Tad už kantrybę visiems skaitytojams ir prieteliams tariame širdingą ačiū.

Darbininkų reikalai.

PAKELĖ ALGAS.

Kai Anglijos valdžia paėmė savo globą pietines Valijos kasyklas, tai tuoj pakelė darbininkams algas ant 15 nuoš.

Mire milionierius.

Grudžio 5 d. Tarrytown, N. Y. mirė Arehbold, Standard Oil kompanijos prezidentas. Jis buvo dešinioj Rockefellerio ranka. Jis buvo sulaukęs 68 metų amžiaus. Jo turtai siekė \$100.000.000.

Kaip ir visi Amerikos didžturčiai Arehbold kilo iš biėdnos šėimynos. Nuo mažų dienų pradėjo piemeniauti ir gaudavo iš pradžios tik po \$1.50 savaitėje. Piemeniavo penkis metus ir jau buvo disagaęs iki \$5.00 savaitėje. Iš savo ūdarbio turėjo maitinti motiną. Paskui jis dirbo krantuvėje. Sulaukęs 16 metų amžiaus jau turėjo susitaupes \$100. Gyveno Salem, O. Tuo tarpu jis girdėjo apie žibalo vertelgystę Pensylvanijoj. Tai suglaudęs savo šimtelį pėščias atėjo į Pitusville, Pa. Čia buvo centras žibalo šūlinių. Čia stoji agentu Aeme kompanijos, kuri buvo šaka Rockefellerio biznio. Laiku bėgant susipažino su Rockefelleriu ir galop pastoji prezidentu didžiausios pasaulyje kompanijos.

SUTORPEDAVO GARLAIVĮ.

Ispanijos pakrantėj teutonų submarinas sutorpedavo Italijos submariną Palermo. Jurininkai išgelbėti ir nugabenti Ispanijon. Kairurie buvo sunkiai sužeisti ir mirė.

GAISRAS DIRBTUVĖJ.

Nashua, N. H. — International Paper Box Machine kompanijos dirbtuvėj buvo dirbamos kulkos Franciuzai. Tai toj dirbtuvėj kilo gaisras. Nustolių už \$5.000.

DAUG MEDEJŲ NUŠAUTA.

Per šiometinį medžiojimo sezoną Michigano valstioj nušauta 25 medėjai ir 17 sužeista. Medėjai viens antrą per klaidą nušauja.

MAŽAI TĖRA PILNAI SVEIKŲ.

I Chicago universitetą įstoji merginų 582. Iš jų tik 39 teturi pilnai sveikus dantis. 12 ir jų neatskiria spalvų, šešios neprigirdi. 174 nešioja akinius, 73 reikalingi akiniai.

Iš po darbininko plunksnos.

KOMUNISTISKAS SURĖDYMAS IR SOCIALIZAI.

Kad socializmas nėra priešingasis komunistiskam surėdymui, tai tam, kuris yra daugiau skaitęs socialistiškų raštų aiškų, kaip ant delno. Apie savo ateities tvarką socialistai, abelnai imant aiškiai nekamba, nes nenori savę išstatyti ant kritikos ir komynomitacijos; tačiau iš komunistišką tvarką jie mažne visi yra daugiau ar mažiau linkę. Prie tokios tvarkos, pagaliau, veda socialistų įsitikinimai, palinkimai ir būdas. Socializmas kai kurie vadauri daryti skirtumą tarp socializmo ir komunizmo, bet gyvenimas pasirodo stipresnis už jų norus. Socialistų minios linksta į komunizmą.

Bet kaip tasai komunizmas įvykinamas praktikoje, tai visiškai kitas yra dalykas ir apie tai bent kiek plačiau manau paaiškinti bent tiems, kurie apie tai nemastė arba ir visiškai tuomi neindomavo.

Pirmiausia turiu pasakyti, ką mes suprantame po tuo užvardijimu "komunistišką surėdymą," o tai delto, kad toliau aiškėsniai suprastumėme svarstomąjį dalyką.

Komunistiškąjį surėdymą vadiname tokią tvarką, kurioje visokia nuosavybė yra faktiškai bendra visų nuosavybė, lygiai visies priguliničia, kuria visi lygiai gali naudotis, kaip pilni ir tikri josios savininkai. Tokiame surėdyme kiekvienas dirba savo darbą visiemis, o visi dirba vienam. Vienas naudojami visų darbu, išdirbiais ir uždarbiu ir visi taip-pat naudojami kiekvieno darbu ir uždarbiu, žodžiu sakant tokiame surėdyme kas yra vieno, tai yra visų, o kas yra visų, tas yra ir kiekvieno. Visi visame kame lygūs ir lygiai visukuom naudojami.

Tai ir socialistai skelbia, būk ir jie užvesią tokią tvarką ir surėdymą, kuomet socializmas užviespatausias pasaulyje. Ir delto nuolatai agituoja ir kviečia visus darbininkus rašyties prie socialistų, kad pagrėitinus priartinimą jų komunistiškų laikų pasaulyje. Paviršutiniai žiūrint, tai yra klausant ir skaitant jų tuosius išvedžiojimus viskas išrodo labai puikia, net patraukiančiai, bet labiau išsiginant į dalyką ir jį apmąstant tai mes pastebime visiškai ką kitą, negu kad iškarto manėme.

Pirmiausia mes pastebime, kad toksai surėdymas ir tvarka galėtų gerai bujoti tiktaid ideališkoje doroje ir teisingoje visuomenėje, taip sakant viržomųjų draugijoje. O tokioje žmonijos visuomenėje, kokia jinai išties yra, tai tas negalima, delto kad daugiau būtų apgavysčių ir skriaudos, negu ko gero.

O ypač socialistų draugijoje, kaip mes iš praktiško gyvenimo žinome ir kasdieniniai prityrimai ir faktai parodo — tai kiekvienai nori mažai dirbt, o daug imt. Savo neprikišt, o svetimą sunaudot savo naudai. Tai taip dalykai išrodo apalai imant ir aš manau, kad su tuomi mano išvedimu sutiks visi net ir patys socialistai.

Bet eikime toliau ir pagvilendikime biskį smulkmeniškiai bent kaip kuriuos dalykėlius.

Buvo kaip kur manoma ir net bandoma užvest tąją komunistišką tvarką. Ir ar tamstos patikėsite manim, kur jinai užvis geriausiai pavyko? — ogi katalikų vienuolynuose. Ir dabar šimtai vienuolynų tojo komunistišką surėdymą prisilaiko... bet tai yra žmōnės dori, giliai tikintieji, nes atsižadę svieto, atsižadę patys savęs, žmōnės, kuriems vien tik terūpi išganymas dūšų savo ir artymų.

Socialistai taip-pat bandė keliose vietose užvest tokią socialistišką bendrovės ar kolonijas "komunistišką tvarką," bet niekur nepavyko, visi bandymai nuėjo vėjais ir nedavė tokių pasekmių, kokių tikėtasi. Vienas garsus rusų socialistas labai išgyrė vieną tokią komunistišką koloniją, esančią Kandoje. Daug maž panašiais žodžiais būk jam kalbėjusi viena tosios kolonijos narė. "Pas mus viskas visų, pradėjus nuo vaikų, užbaigiant vyrų ir moterims. Mes iš eilės viena vaikus dabojame, o kitos darbus dirbame, iš eilės valgyt viena verdame, kita duoną kepame, kita skalbiame, kita kitą darbą dirbame ir visos esame laimingos... Mes nežinome, katros mūsų yra vyras, vyrai taip-pat nežino, katra yra jo pati, pas mus yra pilna laisvės: kas kam geriau patinka, tas su tuomi gyvena ir mylisi, šiandien su tuomi, rytoj su kitu, tik viena nelaimė, kad dar negalime nusikratyt vaikų meilės vis prie savojo labiaus širdelė mandžia ir kasžinkoks širdį slopinantis neramumas dūšią graužtė graužia ir slopina, o taip tai būtų rojus gyvenimas..."

Gal būt, kad kokia viena, kita karštoji socialistė taip ir jautėsi tame surėdyme toje kolonijoje... bet kaipgi tai žemas ir netikėtas žmogaus padėjimas! Juk tai žmogus jau beveik susilyginęs su gyvuliu. Tai jau čia palinkinta moterystė, jau niekinama net ir motinystės jausmas. Nors daug kas blogo ir išidealuota, bet visgi paties surėdymo gerųjų pusių neparodoma, o neparodoma vien delto, kad jų išties visiškai nei nėra.

Žmogus, neturėdamas šeimos, žmogus nežinodamas savo moteries nei vaikų, motina, nežinodama savo vyro, motina trokštanti išrauti iš savo širdies mielę savo kūdikio, moteriškė, kurios dora priklauso visai visuomenė — tai toksai vainikas vainikuoja aną giriamąją ir idealizuojamą "komunistišką koloniją: O! apsaugok mus Viešpatie nuo tokios laimės ir nuo tokio idealo. Kad būtų tokioje visuomenėje tvarka ir susiklausymas, tai minėjau, kad turėtų būt žmonės, tosios draugijos nariai aniolais arba šventaisiais, o to ant žemės niekadoms nebuvo ir niekadoms turēt nei nebus.

Antras būdas, tai tvarką galima palaikyti baime baumsės, tai yra taip vadinamoji disciplinos tvarka.

Tuomet už kiekvieną prasižengimą uždedama bausmė ir uždedama tokie, kurie prižiūrės, kad būtų viskas taip atliekama, kaip reikia. Toji tvarka, didesniame masštabe pritaikoma, lengviau gal pereit į šių dienų žmonijos surėdymą, būtent; būtų reikalingi ir teisėjai, ir teisimai, ir tvarkdariai, ir visokia įvairiausia valdžia su valdininkais ir, žinoma, jąją užvedus, žmonija skurstų taip kad ir likišiolei skurdusi, rasi tiktaid ką valdininkai dėvėtų kitokias uniformas ir gal permaiuytų šalies flagę — vėliavą, o skurdas kaip buvo taip ir pasilikyt.

Vienu žodžiu sakant "komunistišką surėdymą" yra svajonė, praktikoje niekadoms neįvykinama, o jeigu kur išdalies ir būtų įvykinta, tai visai kitokias pasekmes atneštų negu kad iš jo tikimasi.

Kodel-gi socialistai taip tą "komunizmą" pučia, kaip muilo burbulą? delto kad daugiau mulkių susigaut į savo partijos gardelį ir paskui per jų sprandus lipant ir išnaudojant išsidirbt sau politišką karjerą arba dolerį, kitą pasipelnyt.

Tiesa, yra kaip koks iš tarpo socialistų, kurs ir išties mano, kad tasai komunistišką surėdymas yra įvykinamas ir kad jįsai atneš žmonijai laimę, bet tokių yra labai mažai, ir tie patys, jeigu tiktaid gerai dalyką apsvastytų, tai tuojaus suprastų, kad neviskas yra įvykinama, kas idealizuojama, ir neviskas yra auktas kas blizga prieš saulute.

Žmonijos nariai savo nuomonėmis niekadoms nebuvo, nėra ir nebus vienodi. Apie vieną ir tą patį dalyką kiekvienas kitai pat mano ir sanprotauja, bet apgalvojus vienų ir kitų tvirtinimus kiekvienas žmogus pats turi išsidirbt savo ločną nuomonę apie kiekvieną dalyką ir tuomet galės būt tikras, kad neklysta ir neseika akiai paskui kiekvieną apsiskelbusį visuomenės vadu.

Delto, brolau darbininke, kiekvieną dalyką visados šaltau apgalvok, apsvastyk ir kada jau tikrai apie jo vertę persitikrinsi, tuomet jį pagirk arba nupeik, prie jo platinimui prisidėk, arba atsimesk. O daug mažiau klaidų padarysi, negu kad dabar padarai.

F. V.

Audroms siaučiant.

Oi berželi svyruonėli,
Delko tu taip nuliūdai?
Ir išsvydė rudenelį
Savo sieloj apsnūdai.

Tavęs darbas nekankina
Nepažįsti kas skausmai.
Tavęs badas nemarina,
Sakyk, ką jaučia jausmai?

Staiga audra sudundėjo
Tarp medelių augančių.
Kaukė, švilpė baltos vėjo,
Išsikukęs tarp šakų.

Svyruonėlis sulingavo,
Lūdrėbėjo neramiai.
Užtem balsu sudejavo,
Atsidsus verksmingai.

Mano lapai, kur žaliavo,
Mane slėpė nuo audrų,
Nuo šalčio pageltonavo
Atsiskyrė nuo šakų.

Kilo vėjai, šalčiai, sniegas,
O aš stovėti turiu.
Šakas daužo, krinta sniegas,
Atsispirti negaliu.

Likau nuogas, lapai pūsta
Ant žemės, ant takų.
Mano ašaros nedžiūsta,
Gaila lapų ir šakų.

Mūsų tauta yr' užgauta,
Kaip berželis tos audros.
Kenčia vėjus, prispaudėjus,
Kur kankina nuolatos.

Vos pakilo ir sušilo
Širdis vargdenių žmonių,
Vėl iš naujo lieja kraują,
Skęsta jie klanuos vargų.

Baisi karė, ką padarė —
Daug mūs brolių nukentęs
Kraujuos plūsta, skęsta, žūsta
Ir kiek galvas ten padės.

Melskim Dievo, savo Tėvo,
Kad nelaimė išnyktų,
Žemė šventa, nors suminta,
Mūs tėvynė išliktų.

Mielas Pone, siusk malonę,
Mūsų vargus Tu žinai.
Tegu tauta nors užgauta
Nepранyкsta amžinai.

U. Gudienė.

Į SAJUNGIETES.

Brangios Sajungietės: Štai jau netoli Kalėdos — visų laukiama, didžiai brangi ir linksma šventė.

Iš Dievo malonės mes smagiai laukiame tos brangios šventės. Bet negalime neatiminti, kaip Kalėdų laukia mūsų tėveliai, motutės, broliai ir sesutės ten nuvargintoj Lietuvoj. Mes čia išgalėsime pasigaminti visokių valgių ir kučiomis ir Kalėdoms ir linksminsimės. O ten mūsų broliai neturės kuomi kučiose vandens pasisaldinti ir dangeliui Kalėdose truks tinkamos duonos.

Tai-gi mes sesutės, Amerikos lietuvės ir lietuvaitės padarykime taip: Vietoje leisti pinigais kalėdinėms dovanoms ir postkartėms paankokime tuos centus nukentėjusiems del karės.

Mažinkime nors bereikalingas išlaidas ir aukokime tėvynę. Todel per šias Kalėdas nelaukime dovanų viens nuo antro, bet žiūrėkime kiek kas skiria nuvargintai tėvynėi tose šventėse. O Sajungietės tepralenkia visas duosnumu.

A.L.R.K. Mot. Są-gos Centro pirmininkė

U. Gudienė.

ATSIVEIKINIMO ŽODIS.

Atsiveikinant su Amerikos lietuviais tariu nuo širdies ačiū visiems už mudviejų su kunigu Žilium misijos rėmimą ir už sudėtas aukas nukentėjusių lietuvių naudai. Mūsų tiesioginis atsilykimo tikslas nebuvo aukų rinkimas, bet ruošdami vienur kitur prakalbas, laikėme sau už pareigą šino sunkiu metu parinkti aukų nuvargintai tėvynėi. Rinkdami aukas laikėmės visai neutraliai kaslink susidariusių fondų. Nematydami tuo tarpu vienybės tarp Amerikos lietuvių šelpimo darbe, vengėme susirikti bent su viena katra organizacija, ir surinktas per mūsų prakalbas aukas nesuntėme nei į vieną fondą. Tų prakalbų mūsų buvo pasakytas Chicagoje 3, Clevelande 1, Pitsburge ir apeličkėse 3, Philadelphijoje 2, Waterbury 1, Bostone 1 ir Brooklynė 2; išviso pinigų surinkta \$3.094.46 iš jų 493 palikta Bostone L. Dienos komiteto kasoje, o kiti eina nukentėjusių lietuvių naudai ir bus mano induoti Centro komitetui, kurio ingaliojiniais mudu esame.

Mano tiesioginės pareigos spiria mane aplėisti Ameriką ir skubinties į V. Dumos posėdžius, kurie prasidėjo 14 š. m., o kunigas Jonas Žilius pasilieka dar porai mėnesių pasidarbuoti amerikiečių tarpė nukentėjusios Lietuvos naudai. Jis, kaip Lietuvos Centralinio Komiteto ingaliojinis lankys tas kolonijas, kur abu mes nesuskubome atlankyti ir laikydamas prakalbas rinks aukas nukentėjusiems nuo karės. Surinktos aukos vis-tiek kas tas prakalbas ruošų, eis tiesiog per Stockholm komiteta nukentėjusiems ir jos bus kunigo Jono Žiliaus priamos. Palinkėdamas dar kartą amerikiečiams visiems pagėidajamos vienybės, bent pašelpo klausime ir išreikšdamas pagėidavimą, kad susidarytų iš visų srovių vienas Centras, su kuriuo šiuose reikaluose būtų galima susinėsti atsiveikinu su amerikiečiais, tikėdamas tvirtai su daugeliu iš jų pasimatyti karės audrai praužus prie geresnių sąlygų Lietuvoje.

Martynas Yčas.

KETURI MIESTAI STOJO SAUSAIS.

Grudžio 5 d. Massachusetts valstijoje kaikuriuose miestuose buvo valdininkų rinkimai ir buvo taip-gi balsavama apie panaikinimą saliuų. Tai miestuose — Fall River, Haverhill, Taunton ir Leminsternubalsuota panaikinti saliuus.

Baisus triukšmas.

VALPARAIŠO "UNIVERSITATĖJE."

(Feljetonas)

Atėjus "Lietuvių dienai," mes visi darbavomės, taip sakant, iš vieno, bet ant literatiškos draugijos susirinkimo, kada atėjo laikas nubalsuoti, kur ir į kokį fondą siūsti pinigų, tik štai katalikai, capti už visos mašnos ir, girdi, reikia siūsti į "Raudonąjį Kryžių" visus pinigus. Na, o kur mūsų fondas? Žinoma, mes pradėjome protestuoti: Ar tai jūs katalikai akli, nematote, kad mūsų fondas vos gyvuoja? Juk greitai ne tik Bulotai už "džiabą" pritruks mokėti, bet jam ir ant kelionės bus mažai. O čia dar matėme "Drauge" atsiūkinkamą vienos merginos, kuri sakosi gerai mokanti šmeižti, galinti apsimti važinėti su Bulota ir šmeižti nuo karės nukentėjusiųjų šelpimą; verta būtų ir ją paimiti. Juk kuo daugiau jie šmeižs katalikus šio kiuru ar tokiu būdu, tuo bus mums cicilikams didesnis "unaras." O ir ant skilvio bus sveikiau. Bet tam reikia pinigų, už tai mes ir protestuojame, kad nesiūstų visų pinigų nuo karės nukentėjusiems, bet paliktų kokią dalį ir mūsų funde, arba tiesiau sakant, — Bulotos. Nepaliko, tiek to; ir ką mes ten ant susirinkimo pakalbėjome, kas kam galvoj? Bet štai p. "Gizelis," ėmė ir parašė į "Katalikų" žinutę. Nors ten buvo šventa teisybė, bet tas mums baisingai nepatiko. Tai-gi mes parašėme protestą, ir greituoj traukiniu nupuskinome "Katalikų," kad jis mums kuogreičiausia atsiųstų "Gizelį," gyvą ar numirusį, jei jis jį turi. Ar bent nurodytu, kur jis randasi. Bet, o nelaimė! dar mūsų laiškas gal nei iki Morgan gatvės (kur "Katalikas" gyvena) nenuvažiavo, kaip štai kitas "Vienybės Lietuvosinkų," kyšt! kaip Pilyp's iš kanapių su straispinu, feljetono formoj. Na ir daryk ką nori?

Susimildami, padėkit surasti p. "Gizelį," katras mus "apsmeižė" per "Kataliką," o kitaip visiems bus nemalonu, nes mūsų draugė, poni Barabosienė sakė: Jei "Gizelio" kitaip nesugausime, tai siūsime kablegramą Cicero "cicilikams," kad jie mums gelbėtų, o šie jau būtų pridėję atsiųsti mums ant amunicijos \$300.00, kuriuos turi surinkti nuo nesusipratusių katalikų, per savo įvairius "spyčius."

Ir tada mes apgalėsime Valparaiso ir pradėsimė bombarduoti, kaip vokiečiai Verduną. Mat su mumis ne juokai. Mes čia turime "gabių speicialistų..." Vienas iš mūsų draugų, labai "smart" vyras p. Bratkus pereinatis metais baigė čia chemijos skyrių, ir dabar nuėjo praktikuoti į "kičiną" (Lembki Hall). Ten naba-kunij turbūt buvo perdaug darbo: čia bulvės skust, čia makaronai dirbt, karšta virtuvė — gal nuo to ir galvoj pasidarė negerai. Vieną vakarą pereinant chemistui iš "praktikos" patikęs draugas sako: — Dabar aš organizuosiu "susaidė..." bumą. Šis nusistebėjęs klausia o kam tas chemistui reikalinga? Chemistas sako: — "Mesime Kristų iš Valparaiso." Laimė jo, kėdams tvirtai su daugeliu iš jų pasimatyti karės audrai praužus prie geresnių sąlygų Lietuvoje.

Tai-gi jei kitaip nesugausime Gizelio, tai mūsų chemistas žadėjo sutaisyti tokių troškiančių dujų, ir... užsmardinti visą Valparaiso miestą, kad net visos... žiūrėks ištiptų, ir uždovktų ant visos Amerikos, o tada, žinome, visi katalikai mokslieviai nekėsų čia nosies. O mes tada liuosai galėtume čia šeiminkauti. Dabar mumis baisus "trubelis," kaip kada ant lekcijų susivelinime begaudydami... "Gizelius."

Beje, dar vienas dalykas. Buvo nutarta nuimti paveiklus visų tų, kurie rinko aukas L. D. Tai-gi susirinkome pasikirtu laiku ir, o tu varge! ir čia katalikai nenorėjo, kad mes sėstume kartu ant paveikslų... tų, žinoma, kurie nerinkome aukų. Ar tai, jūs katalikai, nesuprantate kad mes esame svieto lygintojai? Kodel jūs geresni, kad jūs rinkote? Turi būti lygūs kur ir nerinkome. Paveiklus nustrauksime kartu su rinkikais ir "orait." — Juk metai po metų tų mokslievių čia nebus, ir niekas nežinos, katrie iš mūs nerinkome. O mūsų paveiksliai knygosė kybos, o kiti atvažiavę prieš mus kepurės žiūrės į mus, kaip tautos... geradarius. Na, ar mums socialistams nepuiku? Tai vis ačiū mūsų gabumėliams, o taip kas mus nabagus žinotų?

Sudie, neturiu laiko ilgai gaišti, skubinuosi "Gizelio" ieškoti.

Lakštutė.

DARBAS IR KRIKŠČIONYBĖ.

Darbas yra tai proto ar kūno spēkų panaudojimas su tikslu, ką nors naudingo nuveikti. Taigi darbas vadinasi ne vien tik prastų darbininkų sunkus veikimas, ale ir veikimas galva-protu, kaip antai gydytojų, advokatų, kunigų, raštininkų, inžinierių ir kitų.

Vienok paprotis pas žmōnes yra vadinti darbu tik tą veikimą, kur esti reikalinga kūno stipri spēka. Todel nebereikalo žmōnės dirbančius sunkius darbus ir vadinama darbininkais arba darbininkų klesas.

Senuose laikuose darbas buvo laikomas labai žemoje vietoje. Visus sunkius darbus turėdavo nudirbti vergai — nelaisviai, kurių po daug laikydavo kiekvienas ponas. Tuomet nebuvo nei darbu pasidalinimo, kaip nudien kad yra. Kiekvienu šeimyna turėdavo pasidaryti visokius reikalingus daiktus. Dirbti sunkų darbą tuomlaik rokuodavo už didžiausią nelaimę. Tokios tai pažiūros apie darbą buvo pirm Krikščionybės.

Pradėjus Krikščionybei savo šaknis žmōnijos gyvenimam leisti, darbas gavo suvis kitokią — naują išvaizdą. Vergas su laisvuoju buvo pradėta lyginti. Vergų skaitlius sumažėjo, nes daugeliu iš jų ir žmogaus teisės buvo pripažintos; o kiti pavarito į baudžiaininkus, prie žemės dirbimo prisirišo. Dirbti sunkų darbą jau nebuvo laikoma už pažėminimą — panieką, ale net i-ejo į pagarbą. Kadangi patėšis Kristus parodė gerą pavyzdį žmonijai, dirbdamas sunkų staliorystės darbą; tai Jo pasekėjai kirkščionys sekdami Jį pradėjo gerbti darbą. Ir net jau pirmame amžiuje iš šv. Pavilo laiškių aiškiai matome kaip kirkščionys neapkentė dykaduonių. Šv. Povilas, rašydamas antrą Tesalonikiečiams laišką, bara juos, kad jų tarpe randasi betvarkių dykūnų ir kad patsai nevalges jų "duonos veltui, bet varge ir nuovargyje darbuodamies naktį ir dieną..." "Pas jų būdame, tai jum aiškinome, jog jei kas nenori dirbti, tenevalgas būtu atsidūręs kur pipirai auga. Nors p. Kinsey nėra katalikas, tik "kriščėn," bet ir jis už savo tikėjimą labiau stoja, negu kiti.

R. Jurkuniutė.

Praeituose dviejuose amžiuose o ypač mūsų laikuose darbas įėjo į tokią sistemą, kad be jos tartum nieko negalima bepradėti. Darbų pasidalinimas pasiekė augščiausio laipsnio. Tas pats avalas (čėverykai), kurį pirma vienas žmogus padarydavo, nunai jį turi mašinomis dirbti net 96 žmōnės. Panašiai yra ir su kitais išdirbimais. Tokis darbo išsidalinimas daug prisidėjo prie patobulinimo išdirbysčių, sutrumpinimo darbo valandų ir pakėlimo užmokesčių.

Trumpai dirstelėjus į darbą senovėje ir šiandien, kiekvienam puola į akį didelis skirtumas. 1) Pirm Krikščionybės žmogus darbininkas-vergas negalėdavo pasiskirti sau darbą; jis turėdavo tokį dirbti, kokį jam liepdavo. Nunai kiekvienas nors ir prasčiausias darbininkas liuosai sau darbą pasiskiria. 2) Vergas negalėdavo lygtis su užmokesčiu, gaudavo prastą pragyvenimą ir buvo viskas. Dabar kiekvienas darbininkas, pagal Krikščionijos mokslą, turi gauti tokį užmokestį, kurio užtektų jo geram su šeimyna pragyvenimui. 3) Senovėje darbas buvo paniekoje ir ne visi dirbdavo. Šiandien krikščionybės dėka darbininkas yra gerbiamas ir visi turime dirbti. "Jei kas nenori dirbti, tenevalgo."

Pranas J. J.

Kaip aš išmokau skaityti, rašyti.

(Šita R. Jurkuniutės laiškelį redakcijai intėikė gerb. kun. Pr. Virmauskis.)

Labai nusistebėjau savyje, išgirdus nuo kunigėlio, kad mano rašymą paduos į redakciją. Parėjus namo beveik pradėjau abejoti, kad mano beveik nemokintoms būtų tinkamas raštas ir redakcijai. Aš gimus iš pavargėlių ubagiškų tėvų, ubagiškai užauginta. Nuo devintų metų mane motinėlė atidavė į svetimas rankas pas ūkininką tarnauti. Iki vienuolikos metų nemokėjau nei skaityti, nei rašyti. Vieno žūkanotoj rudens dienoj, man beganant girioje karvutes, medžiagas beužiant, nuo vėjo niekur gyvo žmogaus nebuvo matyti. Viena tik gamta. Aš, slėpdamosi po medžiais nuo šalčio atsiuminiau pabaigą savo tarnystės. Staiga atėjo man į mano mažą galvelę nauja mintis, kad aš galiu būti mokinta. Sumaniau sau, kad pasibaigs mano tarnystė, prašysiu savo geros motinėlės, kad ji mane leistų ant kitų metų pas mano gimines už dyką ganyti, bile mane pamokintų žiemą skaityti. Tos minties laikiausi iki Kalėdų. Mano gera motinėlė mano prašymo išklaušė. Vasarą ganiau žiemą mokinausi ir pramokau nors lenkiškai skaityti. Apie 4 metus neturėjau lietuviškų knygų. Šešioliktus metus turėdama, sulaukiau slapta parneštos iš Tilžės maldaknygės, kurią mano motinėlė nupirko. Kaip pamačiau lietuviškų knygų žodžius, tai nusidžiaugiau neapsakytu džiaugsmu. Viskas suprantama, viskas aišku. Savo priginta kalba galėjau melstis. Nors skaityti pramokau, bet rašyti dar ilgai nemokėjau, iki per Dievo išminties apveidą nėpribuvau į Ameriką, turėdama 25 metus pradėjau iš maldaknygės mokintis rašyti. Merginos pamatė pradėjo iš manęs juoktis, bet aš, nežiūrėdama, kas juokias — tegul sau juokias, — o aš savo darbą varau toliau, nes aš labai pamylėjau mokslą. Kada pramokau šiaip taip rašyti, tai tos merginos, kurios pirma juokėsi, kad aš sena mokinuosi, rašyt, prašę manęs, kad aš joms laiską į Lietuvą surašyčiau. Šiaip taip surašau. Toliau eju vakarais Amerikos mokyklon, o pagrižus į Lietuvą radau įsteigtus vakarinius kursus, kur mokinu kunigėlis Tautkevičius ir mokytojras, kur ir aš dar daugiau pramokau.

R. Jurkuniutė.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Kodel Lietuvos Atstatymo Bendrovė organizuojasi Amerikoje? — Toksai užklauskimas tankiai yra statomas pas lietuvių-amerikiečius nuo laiko, kuomet prasidėjo Lietuvos atstatymo bruzdėjimas. Vieni taip klausia, negalėdami suprasti Lietuvos Atstatymo Bendrovės tikslų, — nors pastarieji daugelį kartų įvairiais būdais jau buvo aiškinami. Kitiems neaišku, kaip steigiamoji bendrovė iš Amerikos galės pasiekti Lietuvą ir ten varyti mūsų tėvynės atstatymo darbą. Yra pagaliau ir tokių, kurie prisilaiko nuomonės, kad prasidėjęs atstatymo darbai Lietuvoje, lietuvių-amerikiečiai galės dėti savo pinigų tiesiog į Lietuvos įstaigas, ką atsisiras po kare, — ir tuo būdu nemato Lietuvos Atstatymo Bendrovės reikalingumą.

Delei dalykų pilnesnio išaiškinimo ir pirmu negu pakliudyti klausimai bus atskirai atsakyti, neprosalį, rodos, bus mesti žvilgsnį į tas platesnio visuomeninio gyvenimo sąlygas, kurioms ir Lietuvos atstatymo darbas priverstas yra vadovautis. — Tai-gi, — gyvename gadyne, kur visuomeninė tvarka ir yra paremta ant organizuoto turto, — taip vadinamo kapitalo, — pamatų. Mūsų laikuose turtas, išdalintas tarpe atskirų žmonių, kaipo privatinė nuosavybė, — yra sutraukiamas ir krūva, organizuojamas ir didelio kapitalo pavidale, — vartojamas didelių visuomeninių darbų atlikimui, — k. a., gelžkelių tiesimui, dirbtuvių, tiltų, namų statymui, pirklybos bei pramonės įstaigų steigimui ir tt. Vienas žmogus, nors ir labai turtingas, negalėtų atlikti daugelio tų didelių, naudingų ir reikalingų visuomeninių darbų, — jo turtas neištesėtų. Bet kuomet kelių, keliolikos ar daugelio žmonių nuosavybės — turtai — susitelkia į krūvą, — tai susidaro kapitalas, su kuriuo ir didžiausias užmanymas gali būti įvykdytas.

Taip tvarko, organizuoja savo turtus visos kultūringos tautos bei visuomenės. Steigiamos yra bendrovės, kompanijos, korporacijos, kooperacijos ir visoki panašūs turtų susispietimai, — ir jie paima iš savo rankas visos krašto ekonominį gyvenimą, — atlikdami ištikrųjų rimtus darbus. Pavyzdin, Amerikoje mes matome milijoninius namus, neapsakomai turtingas krautuves, milijonines bankas, didžiausias dirbtuves, puikiausius gelžkelius, — žodžiu, viską kas tik reikalinga žmogaus gyvenimui bei patogumui. Mes stebiamės iš visų tų Amerikos stebuklų ir negalime suprasti, iš kur tas viskas atsiranda. Ir ištikrųjų reikėtų stebėtis, jei nebūt žinoma, kad tas viskas tveriamas yra ne vieno žmogaus pastangomis, turtu, — bet daugelio žmonių turtų susitelkimu. Amerikoje taip jau ir yra. Reikalinga įsteigti didesnę krautuvę, pastatyti dirbtuvę, prastę tarpe dviejų miestų gelžkelių, — tuoj susitvarko tam tikra bendrovė, susidaro didelis kapitalas, — ir užmanymas įvykdytas. Amerikoje visur veikia bendrovė, visur turtai tinkamai suorganizuoti, — užtatai daug yra nuveikiami ir toli pasiekiami. Nes reikia atminti, kad tinkamai sutvarkytas kapitalas, — tai galinga jėga: nėra jam negalimų dalykų, — nėra jo veikimui rubežių.

Mes, lietuviai, — visame kaime užsilikę kitų žmonių užpakalyje, — ir ekonominiame gyvenime esame begalo apsilėję. Bandydami tvirti mažas kooperatyvas krautuvėles, — ant ko dalykai pas mus ir užsibaigia, — mažas ligšiol teparodė pasėkmes. Apie stambesnius užmanymus, didesnius darbus, — kur daug kapitalo reikalinga, mes nei negalvojame, — nes praprātę viską daryti vieno žmogaus jėga, ir nematydami tarpe savęs turtuolių, galinčių

patiems stambesnius darbus atlikti, — mes neužsitikim savo jėgomis. Tuo tarpu kita-taučiai mūsų sąlygose stebuklus daro...

Toks mūsų užsilikimas pa-prastuose laikuose nebūtų jau taip pavojingas, — nes vis-tiek, — nors išlėto, — pavytu-mem kitus. Bet, nelaimė, mū-sų tauta praleidžia dabarties sunkiausių savo gyvenimo mo-mentą. Mūsų kraštas išterio-tas, turtas — sunaikintas, žmo-nės — ekonominiai disor-ganizuoti. Toliau mūsų tautos padėjimui pasinaudos, bea-bejo, už mus stipresni kitatau-čiai. Pasekmės negali būti abejotinos. Kovoje už būvį stipresnis visuomet turi laimė-ti. Gi kitataučių ekonominis stiprumas slepiasi jau ne taip daug įdiesniuose turtuose, kaip tinkamesnį tų turtų or-ganizacijoj. Suprantama, kad ir prie geriausių norų mes ne-galėsime pastatyti didelių tur-tų prieš kitataučių turtus. Bet atminkime, kad ir mažas tur-tas gali pasekmingai lenkty-niuotis su didžiausiais kapita-lais, jei įsiai tik gerai sutvar-kytas. Tai-gi, — išvada mū-sų viena. Reikia dabar vi-sas mūsų ekonomines spēkas suorganizuoti, ir, progai po karei atsidarius, — jas darban paleisti Lietuvoje, — jei nenorime, kad tą darbą kiti mums atliktų ir už atlyginimą išstum-tų mūsų žmones iš prigimto krašto į platų pasaulį, kaipu ubagus-pastumdėlius.

Lietuvos Atstatymo Bendro-vė tai pirmas pas mus stambes-nis bandymas organizuoti mū-sų ekonomines spēkas, — ka-pitalą. Tuo žvilgsniu jos rei-kšmė yra didelė. Lietuvos Atstatymo Bendrovė savo pa-vyzdžiu turės juk praminti mūsų žmonėms takus prie nuo-sėklesnio mūsų ekonominių rei-kalų tvarkymo, — turės juk parodyti, kaip daug gero, naudingo darbo galima atli-kti sutelkus į krūvą išblaš-kytus mūsų turtus, — turės, pagaliau, atidengti mūsų žmo-nėms naują uždarbiavimo šal-tinį, kur, vietoj raumenų pa-leidžiamas yra darban sutau-pytas turtas, nešantis be ypatis-ko triūso, didelį pelną bei už-darbį.

Dabar-gi, kuomet pamati-nės ekonominės sąlygos yra peržiūrėtos, — galima grįžti prie klausimo, kodel Lietuvos Atstatymo Bendrovė organizuo-jasi Amerikoje. Visų-pirmiau-sia, lietuviai amerikiečiai, — tai mūsų tautos dalis, kuri šiuo momentu turi savo turtus ne-palytėtus pragaištingos karės letenoms. Yra pas mus pinigų, — ir nemaža, — tik reikia juos suspiesti, — sutelkti į krūvą. Pasidarys tuomet pas mus ka-pitalas, kuris duos mūsų tautai atsigriebti — atsistatyti. — Jei rimtai todėl, rūpi mums tie da-lykai, — turime Amerikoje rin-kti kapitalą Lietuvos atstaty-mui. Pagaliau patsai išro-kavimas verčia mus tuomi už-siimti. Lietuvos ekonominis sutvarkymas, — ar atstatymas, kaip priimta jau sakyti, — yra pelningas darbas. Kodel mums apsilėisti ir neišnaudoti progos, kurią, beabejo, su mūsų skriauda pasinaudos ki-ti? Juk patsai protas pasiūlo imtis tų reikalų, kurie žada naudą nešti. — Tai-gi, mes, amerikiečiai, matydami Lietu-vos atstatymo darbą kaip tau-tinį, taip ir ypatingą naudin-gumą, — prie to dar — būda-mi tikrai patogiose ekonomi-nėse sąlygose, — ir organizuo-jame Lietuvos Atstatymo Ben-drovę.

Kai-kuriem atrodė neaišku, kodel, kare dar nrepašibaigus ir veikimui Lietuvoje neprasi-dėjus, renkami yra jau dabar Lietuvos Atstatymo Bendrovei pinigai. Galima į tai taip at-sakyti. Kapitalų organizavi-mas nėra dalykas lengvas. Už-mūs daug laiko suspiesti į krū-vą didesnę sumą, — tai-gi, — jei norime pradėti veikimą, — sakysim, — už dvejų metų, — tai rengtis pradėti turime —

jau šiandien. Prieto, kapi-talų organizavime rimtą reikš-mę turi tik pavyzdys. Žmonės gali žadėti tūkstančius, — bet dės juos tik tuomet, jei ben-drovės išde jau gulės tūkstan-čiai. — Tai-gi, tuos pradinius tūkstančius Lietuvos Atstaty-mo Bendrovė turi jau šiandien pradėti rinkti, bet nebus ga-lima surinkti reikalingų Lie-tuvos atstatymui milijonų.

Kaslink Lietuvos Atstaty-mo Bendrovės veikimo Lietu-vos ekonominio sutvarkymo darbe, — tai tasai savaimi taip aiškus, — kad daug tame rei-kale nėra tikslo kalbėti. Ga-lima tik tą pabrėžti, kad Ben-drovė veiks taip, kaip šimtai Amerikos bankinių bei finan-sinių įstaigų veikia visame pa-saulyje — būtent, remis savo kapitalais Lietuvoje veikiančias įstaigas, arba gelbės joms su-rasti reikalingus kapitalus. Ta-me Amerikos lietuviai turi vien tik sekti amerikonų pa-našių įstaigų veikimą.

Bet čia kaip tik grįžtam prie seno klausimo, — ar ne geriau žmonėms dėti pinigus tiesiog į Lietuvos veikiančias įstaigas, kurios atsidarys po kare, — vietoj naudotis Lietuvos Ats-tatymo Bendrovės tarpininky-ste. Kas mano, kad tokiu bū-du galima susilaukti rimtų pa-sekmių — tai labai klysta. Išskiriam pavienes ypatas, — didžiama žmonių nededa savo turto niekur be tam tikrų pa-ragininimų. Tie paragininimai atsiekia savo tikslo tik tuomet, kuomet yra daromi organi-zuoti, su tam tikrais plian-nais, tam tikrais apgalvotais būdais. Tuomet tik žmonės į-sitraukia į bendrą darbą, su-telkia savo turtus ir atsiekia tam tikrus uždavinius-darbus. Reikia turėti branduolį, apie kurį galėtų spiestis visuome-ninis turtas. Be tokio bran-duolio, — žmonių ekonominės jėgos betiksliai blaškysis ir nieko neatsieks. Kad taip y-ra, galima pristoti pavyzdį. Prieš kelis metus atvažiavo į Ameriką Dr. Basanavičius ir, tarpe kitų dalykų, — karštai ragino žmones kad dėtūsi su savo pinigais prie "Vilijos" bendrovės. "Vilija" — auk-sinis reikalas; Dr. Basanavi-čius — ištikimas veikėjas, — nežūrint to viso, — "Vilijai" pasisekė ingyti vos keliolika tūkstančių iš amerikiečių pini-gų. Kaip kitaip dalykas per-sistatytų, jei "Vilijos" pro-jezija perstatytų amerikie-čiams kokia rimta finansinė į-saiga. Šimtai tūkstančių do-lerių tuomet suplanktų iš A-merikos į "Vilijos" išdą ir "Vilijos" Bendrovė galėtų pradėti ištikrųjų rimtą veiki-mą. — Tai-gi, jei norime, kad mūsų amerikiečiai pris-i-dėtų prie Lietuvos atstatymo, bei ekonominio sutvarkymo, — turime, būtinai turėti žionai kompetentišką branduolį, ku-ris galėtų traukti amerikiečių kapitalus ir naudoti juos Lie-tuvoje. Tokiu branduoliu bus Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Baigiant, išpuola pabrėžti dar vieną dalyką. Lietuvos ekonominiam sutvarkymui rei-kalinga daug milijonų. Visų tų reikalingų milijonų ir prie geriausių norų mes, amerikie-čiai, nesumobilizuosime, — nes jų neturime. Tai-gi, išpuls skolinti juos pas svetimus. A-merika, pur dabartinę karę, pamaži pastoja pasaulio ban-kierium, ir, suprantama, lie-tuvių tautai išpuls kreiptis su paskolomis prie Amerikos. Kas tą darbą galės atlikti dėti? Kas galės tarpininkauti Lietu-vos įstaigoms ir Amerikos ka-pitalistams? Tiesioginiu bū-du tokie dalykai nėra atlieka-mi. Specialių atstovų atva-žiavimai tokiuose reikaluose nieko nereiškia. Čion reikia turėti rimtą jėgą, kuri pa-maži galėtų išrūbėti tarpe A-merikos finansistų tam tikrus ryšius, ir su jų pagalba galė-tų Lietuvai tarnauti. Kas to-kia įstaiga galėtų būti — Nie-kas kitas, kaip milijoninė Lie-tuvos Atstatymo Bendrovė.

Romanas Karuža.

Tautos Fondo reikalai.

KAS REIKIA ŽINOTI?

1). Reikia žinoti, kad Tautos Fondo knygos yra sukrautos pas išdininką, p. B. Vaišnorą, 1514 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa., iš kur jų turi užsisakyti kiekvienas Tautos Fondo skyrius ir prie kiekvienos progos pardavinėti.

2). Tose vietose, kur apsilankys su prakalbomis Dr. J. Bielskis, reikia jam įduoti surinktas auksas ir pinigus už parduotas knygutės.

3). Išsirašantys knygas neprivalo jų atgal gražinti, bet visas išparduoti, arba tik tiek užsisakyti, kiek tikisi išparduoti.

4). Niekas neturi išleisti iš minties neseniai pagarsintų Kalėdų fondų. Visas Kalėdų dovanas aukaukime Lietuvai, nes ten jos tūkstantį kartų reikalingesnės.

5). Visus surinktus pinigus reikia atsiųsti prieš Naujus Metus, nes reiks išleisti plačią atskaitą.

K. Pakštas, T. F. Sekr.

TAUTOS FONDO SEKRETO-RIAUŠ ATSKAITA IŠ IP-LAUKŲ UŽ LAPKRITĮ 1916.

• Iki lapkričio 1 d., 1916 m., į Tautos Fondą įplaukė \$60.115.05
Lapkričio 2, Waterbury, Conn. — surinko T. F. 40 skyrius, pris. S. Kulikauskas \$30.00
Lapk. 2, Niagara Falls, N. Y. — aukavo šv. Cecilijos choras, pris. "Draugo" admin. \$8.65
Lapk. 3, Chicago, Ill. Pridavė kun. H. Vaičiūnas. \$9.00
Lapk. 10, Easton, Pa. — Pris. kun. J. Raštutis. \$9.68

Lapk. 13, Montreal, Canada. — aukavo vienos lietuvių, pris. kun. J. Vyšniauskas. \$155.00
Lap. 14, Trenton, N. J. — Surinkta St. Vaitkevičiaus vestuvėse, pris. A. Juncė. \$8.45
Lap. 14, Poquonock, Conn. — Auka už spalio mėnesį nuo vietos lietuvių, pris. M. Juškevičius \$4.95
Lapk. 15, Chicago, Ill. — Aukavo šv. Onos draugija, pridavė p-nia A. Nausiedienė. \$25.00
Lapk. 15, Longdon, Canada. — Aukavo V. Barron \$3.00 ir A. Albušis \$2.00, pris. "Katalikas." \$5.00

Lapk. 16, Chicago, Ill. — Surinko Tautos Fondo 39 skyrius, pris. J. Palekas. \$159.00
Lapk. 17, Philadelphia, Pa. — Surinko T. F. 21 skyrius, pris. D. Driža. \$100.00
Lapk. 20, Plymouth, Pa. — Surinkta delegatų prakalbose, pris. Dr. J. Bielskis. \$60.00

Lapk. 20, Wilkes-Barre, Pa. — Surinkta delegatų prakalbose pris. Dr. J. Bielskis. \$117.29
Lapk. 20, Binghamton, N. Y. — Surinkta parapijonų vakarieniėje, pris. "Draugo" red. \$12.25
Lapk. 22, Waterbury, Conn. — Surinko T. F. 40 skyrius, pris. S. Kulikauskas. \$35.00

Lapk. 24, Rockdale, Ill. — Surinkta Bugėnų krikščynose, pris. kun. Al. Baltutis. \$9.00
Lapk. 27, New Haven, Conn. — Surinko T. F. skyrius, pris. V. Zavaras. \$73.85
Lapk. 28, Worcester, Mass. — Už knygas iš šių vietų: Haverhill — \$9.25, Lawrence — \$6.25, Norwood — \$7.00, Providence — \$1.50, Cambridge — \$2.00, Staughton — \$9.25, Gardner — \$4.50, Waterbury — \$38.20, Mt. Carmel — \$25.00, Pittston — \$22.

50, Plymouth — \$19.50, Wilkes-Barre — \$24.25.
Viso prisiuntė kun. J. Jakaitis. \$169.20
Lapk. 30, So. Boston, Mass. — Surinko 11 T. F. skyrius, pris. F. J. Carens. \$500.00
Lapk. 30, Pittsburgh, Pa. — Surinkta Blaizaičių krikščynose, pris. "Draugas". \$8.00
Lapk. 30, Norwood, Mass. — Surinkta delegatų prakalbose, pris. P. Kudirka. \$61.40

Viso per lapkritį, 1916, įplaukė. \$1.560.72
Labu iki gruodžio 1, 1916, į Tautos Fondą įplaukė — \$61.675.77.

K. Pakštas, T. F. Sekr.

AUKOS IŠ NORWOOD, MASS.

Aukos, surinktos per delegatų (kun. Dr. Bartuškos ir Dr. J. Bielskio) prakalbas spalio 13 d. Po \$2.00 aukavo šie: kun. A. Daugis, O. Nevaliūtė, J. Bartaška iš Loconia, N. H. Po \$1.00 aukavo: V. Kudirka, S. Razulevičius, J. Blažionis, J. Didžbalis, P. Kuras, P. Kudirka, B. Stašaitis, A. Pigaga, S. Klovas, J. Vancocnas, A. Šeškevičius, P. Žibailaitis, A. Stadelnikas, M. Didžbaliene, A. Kurienė, P. Adomaitis, A. Didžbalis, J. Sabaitis, M. Uždavinis, A. Smilgienė, A. Januškevičius, J. Čeriokas. Viso su įžanga \$64.45. Apgarsinimams išleista \$3.05. Liko \$61.40, kuriuos prisiuntė P. Kudirka.

K. Pakštas, T. F. Sekr.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Viename laikraščiu pasitai-kė korektos klaida: buvo ats-pausta, kad iš Lawrence, Mass. per delegatų prakalbas surink-ta \$8.00, o ištikro turi būti \$85.00, nes tiek atsiuntė Dr. J. Bielskis.

K. Pakštas, T. F. Sekr.

CARBONDALE, PA.

Aukos surinktos laike Dr. J. Bielskio prakalbu.
A. Leskauskas. \$5.00
M. Velička. \$2.00
J. Vitukevičius. \$2.00
Po \$1.00: P. Kasparavičius, J. Mačūnskas, J. Karosevičius, M. Kasparavičius, V. Grajauskas, K. Ramanauskas, V. Gilis, J. Sorokauskas, J. Vaičekavičius, M. Makusevičius, A. Gilis. Smulkių aukų \$7.05.
Viso \$27.05.

EYNON — SIMPSON, PA.

Po \$1.00: M. Dambravičiėnė, A. Baniavičius, O. Šivokienė, O. Kupstas, J. Jokubaitis, Marcellienė, A. Sakavičius, V. Kasparavičius, J. Prusas, P. Obakevičius. Smulkių aukų \$11.69. Viso \$21.69. Simpsono už svetainę \$5.00. Lieka \$16.69.

FOREST CITY, PA.

Aukos surinktos laike Dr. J. Bielskio prakalbu.

P. Levendrauskas \$3.00; O. Janušytė \$2.00, V. Miliauskas \$2.00.

Po \$1.00: M. Miliauskas, K. Rainis, A. Makauskas, J. Šliktas, V. Paukštis, K. Rudaitis, J. Kalasunas, V. Čužauskas, L. Jankauskas, I. Girdauskas, O. Kazlauskienė, A. Rudbalis, S. Krakauskas, B. Zdonis, A. Gir-dauskas, V. Kavaliauskas, J. Velička, V. Jančaitis, Z. Bui-vidas, A. Žilinskas, F. Obelionitė, M. Klika, V. Sakia-vičė, Z. Bilbokienė, V. Ma-kauskas, M. Petrauskienė, J. Meliunas, V. Vasiliauskas, J. Dzikas, M. Gudauskas, U. Ku-nišauskienė, C. Antanaitienė, Smulkių aukų \$19.99. Viso \$58.99.

Kalėdų Dovanos.

Kalėdos jau visi arti. Dauguma lietuvių pradeda galvoti, ką čia gero savo draugams ir prie-teliams nupirktų Kalėdoms dovanų. Kiekvienas lie-tuvis, beabejo, stengsis savo mylimiausias ypatas kuogeriausia patenkinti ir bepirkdamas joms do-vanas nemažai pinigų išleis. Žmogui darbininkui ne-velytume pinigų mėtyti ant visokių žibučių, auk-šų ir sidabro, geriau juos suvartoti naudingiems dalykams.

Perkant dovanas Kalėdoms reikia daugiausia domos kreipti į tai, kad perkami dalykai būtų nau-dingi, kad jie greit nenudiltų, neišnyktų. Kad amžiais užsiliktų apdovanotos ypatos atmintyje.

Geriausia Kalėdoms dovana gali būti naudinga knyga ir laikraštis. Viskas šiame pasaulyje nyksta, bet spaudzintas žodis amžius gyveno ir gyvens ir kiekvieno protą lavins ir mokins žmones, kaip reikia gyventi šiame pasaulyje, kad būti nadingais savo Bažnyčiai, Tautai ir Šeimynai.

Kas nori tinkamiausia savo draugus ir prie-telius Kalėdų atminimui pagerbti, užrašykite jiems metams

"Darbininką"

Kaina 3 doleriai

Antrašas:

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininkas" yra geriausias visų darbininkų prietelius, todėl jis geriausia ir tinka Kalėdų dova-noms.

"Darbininko" knygyne randasi daug nau-dingų knygų, kurias patariame visiems platinti ir skaityti. Iš savo leidinių pasiūlome sekančias:

- "Zydų Karalius," keturių aktų drama J. M. Širvinto. .... 30c.
- "Gurkliutės Eilės". .... 10c.
- "Visi Geri," scenos vaizdelis F. V. .... 10c.
- "Iš po darbiniko plunksnos" F. V. .... 5c.
- "Komedijelės," parašė U. Gurkliutė. .... 10c.
- "Liudvikas Windthorstas." J. E. K. .... 5c.
- "Svarbūs Klausimai." F. V. .... 10c.
- "Lietuvių Darbininkų Kalendorius". .... 25c.
- "Poteriai." .... 6c.

Be savo leidinių turime daug svetimos laidos knygų. Užsakymus "Darbininkui" ir knygoms siuskite tuojau. Tas gerai daro, kas greit daro, todėl nelaukite rytdienos, bet dar šiandien reika-laukite "Darbininko" ir jo leidinių.

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kalėdojimui

Kun. T. Zilinsko

Parašyta knygutė

Katalikų Bažnyčia ir Demokratizmas

Kaina 10 c. už egz. už šimtą \$5.00

Galima gauti pas autorių

50 W. 6-th Street, So. Boston, Mass.

Kalėdojimui

WILKES-BARRE ID APIE GIRARDVILLE LIETUVIAI!

LINKIŲ LIETUVIŲ DOMAI.

F. A. Černauskas yra "Darbininko" ingaliotas platinti "Darbininką" ir visus jo lei-dinius. Meldžiame gerbiamų-jų Wilkes-Barrečių ir artimų-jų apielikių lietuvių parenti-pono F. A. Černausko prakilin-darbą ir pagelbėti jam knygų ir laikraščių platinime. Jo an-trasas:

F. A. ČERNAUSKAS, 348 Stanton St., Wilkes-Barre, Pa.

"Darbininko" Admin.

Skaitykite "MOTERŲ DIRVĄ" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kaina metams \$1.00.

Užsiprenumeruokite "Ž V I R B L I": 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kaina meta ms \$1.00.

Šiandien iš So. Bostono utarninkais, ketvergais ir subatomis
Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų Šv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kaina:
Metams tris kartus savaitėje \$3.00
Pusmečiui " " " " \$1.50
Užrubėžiję metams..... \$4.00
Pusei metų..... \$2.25
Laiskus, korespondencijas pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS"
(The Worker)

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.
The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by
Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

"DARBININKAS"
Subscription Rates:

Yearly..... \$3.00
6 months..... \$1.50
Foreign countries:
Yearly..... \$4.00
6 months..... \$2.25

Advertising rates on application
Address all communications to

DARBININKAS,
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kreivi žingsniai.

Iš Wilkes-Barre'ių ateina žinios, kad "Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas Lietuvos Dienos reikalams tvarkyti" savo posėdyje 30 lapkr. nutaręs kviešti ant 15 sausio 1917 m. į New Yorką visų mūsų srovių ir didžiųjų organizacijų atstovus del sutarimo apie bendrą darbą Lietuvos gelbėjimui. Suaukimui to suvažiavimo nutarta kviešti talkon Amerikos Lietuvių Tarybą, Tautinę Sandarą ir Socialistų Sąjungą. Su tomis organizacijomis išvien Centralis Komitetas ir žadęs kviešti aną suvažiavimą.

Netinkama vieta.

"Draugas," "Darbininkas" ir "Žvaigždė" nurodinėjo, kad tokiam suvažiavimui tinkamiausia vieta Pittsburgh'as. 1) Didelė didžiama mūsų seimų yra daroma Rytuose. Iš Chicago juose tegalėdavo dalyvauti vienas kitas mūsų veikėjas. Tokiu būdu Chicago lyg ir likdavo atskirta nuo mūsų visuomeniško judėjimo. Tuo tarpu Chicago visus mūsų srovės turi daugiausia inteligentiškų atstovų ir gabių veikėjų. Be to Chicago su apie linkėmis priskaito su viršum šimtą tūkstančių lietuvių. Tokiam suvažiavimui reikia parinkti vietą tokią, kad galėtų atvažiuoti geriausias mūsų pajėgos ir iš Rytų, ir iš Vakarų. Tokia vieta yra Pittsburgh'as.

2) Reikia pažūrėti toliau į ateitį. To suvažiavimo tikslas yra suvienyti mūsų fondus, suorganizuoti bendrą visoms srovėms įstaigą, kuri vestų Lietuvos gelbėjimo darbą. Bent pusė žmonių, kurie bus išrinkti į tą bendrą valdybą, turi būti iš vienos vietos, kad galėtų dažnai susirinkti ir varyti darbą. Kitaip tokio centro veikimas būtų apsnūdęs. Kita pusė galėtų būti ir iš kitų kolonijų.

Centralis Komitetas, nusikirdamas suvažiavimą New-Yorke, tuo pat nori nulemti, kad centralis ofisas būtų New-Yorke. Nes kaip suvažiavimas Wilkes-Barrių 17 rugpj. nulemė vietą Centralio Komiteto Pennsylvaniaj, taip suvažiavimas New-Yorke nulemtų vietą anos bendros valdybos New-Yorke. New-Yorko suvažiavime pasirodė, kad didžiama atstovų yra iš New-Yorko apie linkės. Todėl ir centralis būtų nekur kitur nustatytas, o tik New-Yorke. Chicago negalės nei svajoti apie tą centrą, nes į New-Yorką galės atsiųsti tik vieną kitą savo atstovą. Tuo tarpu mūsų išmanymu, kaip tik Chicago labiausiai tinka centrui Lietuvos sėpmo darbo. Tenai

didžiama inteligentijos. Chicagoje lietuviai labiau žinomi amerikiečiams, negu kitose kolonijose. Laikė Lietuvos Dienos chiegiečiai sugebėjo prieti prie beveik visų Chicago didžiųjų laikraščių. Ne vien žinutės, bet ir straipsniai ir editorijalai, su lietuvių veikėjų fotografijomis buvo dedami. Be to Chicagoje daugiausia surinkta aukų.

Chicagoje visuomet buvo centras didžiosios mūsų sėpmo įstaigos — Tautos Fondo.

New-Yorko lietuviai nesugebėjo prieti prie amerikonių spaudos, mažą, palyginamai, tesurinko aukų. New-Yorke mažiau yra inteligentiškų pajėgų, žymesnių veikėjų. Be to New-Yorko apie linkės lietuvių pajėgos turės jau daug darbo su Lietuvos Atstatymo bendrove ir Informacijos biuru. Sekant gi principą darbo padalinimo kaip tik ir išpuola, kad centras sėpmo darbo būtų kur kitur. Jisai galėtų būti arba Pittsburgh'e, kaip centralinė vietoje, arba dar geriau Chicagoje, didžiausioje amerikiečių lietuvių kolonijoje. Jei suvažiavimas bus Pittsburgh'e, tai chiegiečiai galės atsiųsti ten bent kelioliką savo gabiausių reprezentantų. Tad suvažiavimas galės liuosai rinkti vietas būsimam centrui, nes ir iš Chicago, ir iš Vakarų, ir iš Rytų bus pakankamai kandidatų į valdybą.

Mūsų išmanymu ateityje mes, norėdami tiksliau darbuotis tarp amerikonių, turėsime įsteigti dviejose vietose pastovius ofisus: Chicagoje ir New-Yorke. Bet mūsų tikrasis centras sėpmo reikalais turėtų būti Chicagoje, nes ten daugiau žmonių ir gražesnė pradžia jau padaryta.

Štai kodėl visa katalikiškoji spauda Pittsburgh'ą nurodė, kaip tinkamiausią vietą suvažiavimui. Bet "Amerikos Lietuvių Centralis Komitetas Lietuvos Dienos reikalams tvarkyti" kaž kodėl nepaporėjo atsižvelgti į tą katalikų visuomenės balsą ir paskyrė suvažiavimą ten, kur patogiau būtų, rodos, tik vienai srovei.

Užgavimas.

Mūsų nuomone, suvažiavimą turėjo kviešti Am. Liet. Taryba ir Centralis Komitetas. Abidvi tos įstaigos buvo kompetentiškos tokiam žygiui. A. L. Taryba nuo pat karės pradžios suvienijo Lietuvos reikalams milžinišką didžiama mūsų išsivijus, nes lietuvių katalikų visuomenė. Gi atsistojusi savo atstovą. Tuo tarpu mūsų išmanymu, kaip tik Chicago labiausiai tinka centrui Lietuvos sėpmo darbo. Tenai

tas tik Lietuvių Dienos reikalams tvarkyti, ingijo irgi svarbą, suvienijęs bendram gražiam darbui bent dvi mūsų srovės. Tas dvi įstaigas ir reikėjo pastatyti priešakin, šaukiant suvažiavimą. Bet Centralis Komitetas prie tų dviejų įstaigų prikėgė dar dvi naujas: liberalų Sandarą ir socialistų Sąjungą.

Sandaros uždavinys — suorganizuoti tautiškus liberalus į politišką partiją; neseniai tesusidariusi, nieko žymiaus nesugebėjo nuveikti. Socialistų Sąjungos uždavinys organizuoti darbininkų luomą ir stumti į kovą su kapitalizmu. Gi A. L. Tarybos uždavinys buvo ir tebėra suvienyti visus Am. Lietuvius Lietuvos laisvės išgavimui. Matome, koks yra skirtumas uždavinių.

Kitoniška ir sąstata. A. L. Tarybą sudarė atstovai mūsų tūkstantinių organizacijų. Tad ji, Taryba, yra viršausis, pildantis Organas, kuriam organizuoti visuomenę pavėdė vadžias ir pildomąją valdžią. Nei tautiečiai liberalai, nei socialistai panašios įstaigos neturi. Jų Sandara ir Sąjunga yra susivienijimai atskirų žmonių jų srovės, ar partijos.

Ne lygus buvo ir veikimas. Kada Am. Liet. Taryba per tuos porą metų palaikė nuolatinius ryšius su Lietuva, beveik viena savo ištekiais kėlė Lietuvos vardą pasaulio akyse, organizavo lietuvius kovai už politišką laisvę, tam visam suirino ir išleido apie 10.000.00 — Sandara tuo tarpu tik programų projektus rašė, gi socialistų Sąjunga savo partysišką agitaciją vien buvo užtiesusi. Pastatyti tad A. L. Tarybą ant vienos papėdės su liberalų Sandara ir Socialistų Sąjunga buvo mažiausia netaktiingas žingsnis, užgaunantis lietuvių katalikų visuomenę. Mūsų liberalai, kurių tendencija Centraliame Komitete, matyti, paėmė viršų, nors sykį jau turėtų suprasti, kad mažiau yra inteligentiškų pajėgų, žymesnių veikėjų. Be to New-Yorko apie linkės lietuvių pajėgos turės jau daug darbo su Lietuvos Atstatymo bendrove ir Informacijos biuru. Sekant gi principą darbo padalinimo kaip tik ir išpuola, kad centras sėpmo darbo būtų kur kitur. Jisai galėtų būti arba Pittsburgh'e, kaip centralinė vietoje, arba dar geriau Chicagoje, didžiausioje amerikiečių lietuvių kolonijoje. Jei suvažiavimas bus Pittsburgh'e, tai chiegiečiai galės atsiųsti ten bent kelioliką savo gabiausių reprezentantų. Tad suvažiavimas galės liuosai rinkti vietas būsimam centrui, nes ir iš Chicago, ir iš Vakarų, ir iš Rytų bus pakankamai kandidatų į valdybą.

Paskutinis prašymas.

Bet tiek to su tais užgauliojimais. Vardan tautos labo dabar reikia dovanoti visus kitų netaktus. "Am. Liet. Centralis Komitetas L. D. reik tvarkyti" jei gerus norus turėtų, galėtų savo netaktus atitaistyti. Per porą savaitių galėtų susižinoti tarp savęs ir paskirti vietą kitur ir šaukimo būdą kitonišką pavartoti.

Jei to ir nepadarė — galėtume viską nukentėt, galėtume nuvažiuoti į New Yorką, nors kai-kam būtų ir labai sunku. Tačiau nuo vieno dalyko neatstosime nei ant vieno žingsnio. Vienybė tarp mūsų tik tuomet bus galima, jeigu visų-pirma susieisime visi į bendrą A. L. Tarybą. Lai tat kitų srovių centralinės didžiosios organizacijos išrenka dar prieš suvažiavimą savo atstovus į Am. Liet. Tarybą — tada visi važiuojame į bendrą suvažiavimą ir stojame petys į petį į bendrą darbą.

Kadangi tos organizacijos seimų dabar ant greitosios padaryti negali, tai išrinkti atstovus galėtų organizacijų valdybos, žinoma, tik iki artimiausiam savo organizacijos seimui, kurs arba patvirtins išrinktuosius, arba kitus nuskirs.

Jei tas nebus padaryta, mes matysime aiškiai, kad mūsų kitoms srovėms ne vienybė ir ne Lietuvos reikalai pirmo vietos stovi, bet tikrai savo srovinė politika teripi. Tada mums, katalikams, nebus reikalo nei važiuoti į jų suvažiavimą. Tada mes pagalvotume apie suvažiavimą lietuvių katalikų veikėjų, kad geriau sutvarkius savo veikimą Lietuvos labui, ir kad išvien pasekmingai atsiremti prieš veikimą visų mūsų nutautėlių ir mūsų krikščioniškos kultūros priešininkų.

Vienybės reikale.

REDAKCIJOS ŽODIS.

Dabar daug rašoma ir kalbama apie sutartiną visų srovių darbą Lietuvos sėpmo ir josios laisvės reikalais. Visi jaučiame, jog toje vienybėje ir bus mūsų tautos galybė. Bet eidami į tą vienybę, turime elgties išmintingai: 1) turime žiūrėti, kad ta vienybė būtų pasekminga ir pastovi, 2) kad del jos mes nenustelbume savo tikybinių ir tautinių idealų ir įsitikinimų. Plačiau savo nuomones vienybės klausime "Darbininko" redakcija jau nesykį prie progos išreikšė. Bet pageidaujama yra, kad ir plačioji mūsų visuomenė per spaudą savo nuomones vienybės klausime išreikštų. To klausimo svarstymui "Darbininko" redakcija atidaro savo skiltis. Pradžiai dedame mūsų bendradarbio X. straipsnį ir Atholiečių nutarimus.

VIENYBĖS KLAUSIME!

Pirm atsakymo į tai, koks turėtų būti centralis Amerikos lietuvių komitetas ir tolimesnis bendras srovių darbas, mano nuomone reikėtų plačiau per laikraščius pasitarti apie tai, kokiam darbu skiriamas tas Centralinis Am. liet. komitetas. Kiek galint smulkiau turėtumėm pasvarstyti to darbo detales ir bent aplamai aptarti to viso veikimo programą. Turėdami prieš akis veikimo apmatas, lengviau galėsime pasirinkti iš savo visuomenės tarpo ir tinkamesnius veikėjus-darbininkus, laiku galėsime spręsti kas kokiam darbu tinka.

Siaip jau akiai užleidę savo meškeres i ežerą "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų," galime prisigaudyti i būsimąjį centralinį komitetą tokių žuvų, kad po tam nežinosime, ką su jomis daryti už jų kriaciamus šposus, kaip kad jau atsitiko pas mus.

Juk ne kas kitas, kaip tik iš "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų" rinktinieji demoralizuoja ir be to sudemoralizuotą mūsų liaudį, pratindami ją nepildyti visuotinių seimų nutarimų ir autoritetą niekais versti.

Ne kas kitas, kaip tik iš "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų" rinktinieji sudarė košę su nepaprastos svarbos klausimu pirkti namus L. K. A. Susivienijimui, ir inkurti savąjį laikraštį šį meta.

Ne kas kitas, kaip tik iš "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų" rinktinieji padarė tą, kad mes gyvendami "labai svarbiu ir nepaprastu laiku," Amerikos su Europa, Amerikos su Lietuva gyvniausio kontrakto punkte, kaip kad yra New York/su artimomis apylinkėmis, neturime savo pozicijos, savo buveinės ir balso. Anųjų dėkai čia valdovai ir kalba laisvamaniai, be dieviai ir pikčiausios rūšies "cieilikai."

Ne kas kitas, kaip tik iš "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų" rinktinieji padarė, kad didžiulė katalikų organizacija — L. K. A. S-mas — toliaus lieka be savo organo, ant "loskos" pas "Draugą" ir "Darbininką," desėtkas tūkstančių narių su užčiaupta burna. Susivienijimas Lietuvos sūnų be liuosos savo balso ir tokiame dar nepaprastai ypatingame momente, knomet "vienos valstijos žūna, kitos keliamos iš numirusių." Ir tie "iš pačių šviesių, gabijų, pačių rimtųjų" pašaukti nepripažįsta prie savo klaidų, neparodo nei pastangų, nei norų tas klaidas taisyti ir bėgti už akių kilstančioms mūsų visuomenei — Bažnyčiai ir Tėvynei — skriaudoms!

Ne kas kitas, kaip iš "pačių šviesių, pačių gabijų, pačių rimtųjų" rinktinieji, padarė mums naują istoriją, istoriją "tags'ų" ir raikščių, kuriu

rių pritrūko garsioje "Lietuvių Dienoje." Kiek čia mums moralės ir materialės skriaudos ištkio, sunku aptarti... Tai-gi taip dalykams einant su mūsų "šviesiaisiais, gabliaisiais, rimtaisiais," noriu atkreipti domą į tai, kad pirma aptarkime būsimam Centraliniam Komitetui Amerikoje veikimo programą, o po to paieškosime jam išpildyti ir tam tikrų žmonių.

X.

Red. prierasas: Santikiai katalikų visuomenėje ir laikraštijoje, aciu Dievui, eina geryn. Yra didelė viltis sutartiniam darbo artimiausioje ateityje. Kai būsime vienybėje savo tarpe — tuomet ir kitos srovės labiau mus gerbs ir labiau susitvins.

Gi kai del ano bendro programa, kurio reikalą nurodinėja mūsų gerb. bendradarbis X — jį ištikrųjų, reikia aiškiai nustatyti. Mes savo nuomone jau esame pasakę. Pasekmingai vienybei mes turėtume susieiti i bendrą darbą kaip šelpimo taip ir kovos už laisvę reikalais. Viršausis amerikiečių įstaiga turėtų būti Am. Liet. Taryba su atstovais nuo visų didžiųjų organizacijų ir bendro Fondo valdyba, kuri veikty išvien su Am. Liet. Taryba. Pageidautume kad šis klausimas būtų plačiau pasvarstytas mūsų spaudoje. Laukiame nuomones ir paties gerb. X.

ATHOLIEČIŲ REZOLUCIJA DEL SROVIŲ VIENYBĖS.

a) Kadangi iš Lietuvių Dienos nuveiktų darbų paaiškėjo, kad kur išvien srovės dirbo, ten pasekmės buvo kur kas geresnės; ir

b) Kadangi mūsų srovių veikėjai iki šiol neįstengė srovių suvienyti nors daug kartų mėgino; ir

c) Kadangi momentas dabar yra begalo svarbus netik del Tėvynės sėpmo, bet ir jai laisvės iškovojojimo (ypač kada vokiečiai jau apskelbė laisvę Lenkijai); tai

Atholio lietuvių viešas susirinkimas atsibavęs 17 d. lapkr. lietuvių pobažnytinėje salėje skaitiliję 200 ypatų nutarė išnešti sekančią rezoluciją:

- 1) Kad dabartiniai vietų komitetai būtų perorganizuoti.
- 2) Kad mūsų dabartiniai sėpmo fondai surastų būdus ir kelius susijungti i vieną sėpmo įstaigą.
- 3) Kad ta sėpmo įstaiga rūpintūsi ir Lietuvos politiškas reikalais.
- 4) Kad šitas susirinkimas stovi už proporcionali srovių atstovavimą Centraliniame komitete.
- 5) Kad Amerikos lietuvių spauda ir visuomenės veikėjai liautūsi iš pavienių ypatų blogų darbų daryti srovinius priekaištus, nes tai būtų didelis žingsnis prie vienybės.

Vietos L. D. komiteto valdyba:
Pirm. Jonas J. Vasiliauskas
Rašt. A. K. Losius,
Izd. J. A. Gallianus.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

J. Pavilionis, New Britain, Conn. — Apie tą pat dalyką jau buvo rašyta. Todėl Tamstos žinutės negalėjome sunaudoti.
Ten buvusiam, Brooklyn, N. Y. — Apie tą pat dalyką jau buvo rašyta.
Lyras, Brooklyn, N. Y. — Apie tas nepaprastas iškilmes jau indėjome ankščiau ir delto šis Tamstos žinutės tik pradžią sunaudojame.
A. Kučui, Hartford, Conn. — Apie tą pat dalyką gavome ankščiau nuo kito korespondento. Delto Tamstos žinutės negalime sunaudoti.
Dykeheado gyventojai, Scotland. Apie tą pat atsitikimą kitas parašė.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

MERIDEN, CONN.

Naudingos prakalbos.

Atsibuvo prakalbos lapkričio 26 d. Jas surengė Tautos Fondo 16 skyrius. Kalbėtojais buvo kun. J. Ambotas ir O. Rosmanskas, deklamavo p-lė S. Gurkliūtė, visi iš Hartford'o, Conn. Prakalbas atidarė A. J. Brinius T. F. pirm. ir perstatė gerb. kun. J. Ambotą. Kun. J. Ambotas kalbėjo apie Tautos Fondą ir jo reikalingumą ir ragino visus prisidėti nors kol karė tęsis.

S. Klasauskiutė deklamavo "Šiandien jau balsas girdis skamba." P. O. Rosmanskas paskambino pijanu ir kartu padainavo "Sugrįšk." P-lė S. Gurkliūtė deklamavo "Paklausyk tautietii." Antru kartu kun. J. Ambotas kalbėjo apie spaudą.

P. O. Rosmanskas paskambino ir padainavo "Tu graži kaip kvietkelis." Paskui p. O. Rosmanskas kalbėjo apie Blaivybę ir apie negerą spaudą ir socialistus. Ant pabaigos p-nas Rosmanskas paskambino pijanu ir kartu sudainavo "Sudie Lietuva." Merideno lietuviui su tokiu dailium balsu lietuviu nėra girdėję. Galop buvo aukos kel karės nukentėjusiu.

Po \$2.00: P. P. Medeikis; po \$1.00: Kun. J. Ambotas, A. J. Brinius, V. J. Milsbakas, A. Jakubauskas, A. Šilias, A. Pinkevicius, J. Moekus, B. Raičiulis. Stambesnių \$10.00. Smulkių aukų \$2.72. Iš viso \$12.12.

Prisirašė prie T. Fondo 16 skyriaus įmokėdami po vieną dolerį: A. Šilias, J. Moekus, A. Pinkiavičius ir B. Buišulis. Taipgi buvo pardavinėjama literatūra — knygelės, laikraščiai ir Liet. Darb. Kaledorius, kurį neseniai išleido "Darbininkas."

Parduota daugiausia Tautos Ryto. Užsirašė "Tautos Rytą" 10 ypatų ir viena "Motery Dirva."

A. J. Brinius.

WORCESTER, MASS.

Džiaugsmas moterims.

Gruodžio 3 d. 6 val. vakare turėjome gerą progą išgirst puikias prakalbas A. L. R. K. Motery Sąjungos 5-tos kuopos.

Pirmiausia padeklemavo mažinukė mergaitė A. Stočkūtė. Po tam kalbėjo p-lė O. Stalioniūtė. Kalbėtoja nurodė gražiai savo kalboje moterų vargus ir kaip didelę naudą galim susilaukti kada visos moterys vienyšis prie taip naudingos Motery Sąjungos. Aiškino kaip greit Sąjunga augs. Aiškino apie puikų laikraštį "Motery Dirva."

Pertraukose padeklemavo eiles p-lė O. Čiginskaitė. Po to kalbėjo kun. A. Petrakis. Pirmu sykiu tokias prakalbas gavome išgirsti. Taip jausmingai apipasakoję moterų senovės buvimą.

Galop p-ni P. Stočkienė padėjo kalbėtojams ir publikai už skaitlingą suvejimą ir už aukas, kurios buvo renkama del padengimo lėšų. Likusieji pinigai paskirti del laikraščio "Motery Dirvos."

K. B. V.

BRIDGEPORT, CONN.

Šiame miestelyje yra pusėtinai burelis jaunimo, kuris priguli pire įvairių dr. J. Jaunimas priguli prie įvairių pakraipų dr. J. Pasiskirstė ir nėra vienybės. O iš visų jųjų mums yra pavojus. Iš tautėjimas, praradimas tėvynės meilės, doros puolimas. Kad išgelbėjus jaunimą nuo minėtų pavojų reikia glausties prie L. Vyčių. Tuo kart tik gyvuos tarpe mūsų meilė, dora ir vienybė. Pradėkime sparčiau veikti, kad kogrėčiausia išaugintumėm L. Vyčius.

A. Mekionis.

NEW HAVEN, CONN.

3 d. gruodžio L. Vyčių 50 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą, kur daug buvo svarstoma. Bet vienas iš svarbiausių dalykų buvo tai įsteigti vakarinius kursus. Nors pirmiau buvo kalbama, bet dabar galutinai pradėtas darbas. Išrinkta komisija del vedimo to darbo. Į komisiją inėjo sekančios ypatos: pirm. — p. Kaz. Česulevičius, kun. V. Karkauskas, J. Sauris, p-lės O. Gugitūtė, E. Kelneriūtė ir M. Antanavičiūtė.

Kp. Reporteris.

ROSELAND, ILL.

Lapkričio 26 d. L. Vyčių 8 kuopa buvo parengusi vakarą Brolių Strumilų svetainėje. Seenoje buvo statoma "Tai politika."

Veikėjai visi buvo iš vietinės Vyčių kuopos. Lošėjai buvo gana gerai išsilavę. Todėl visi atliko savo uždotis gerai, užtat publika pilnai patenkinta.

Po lošimo buvo klernetų duetas, atliko V. Nickus ir Bartkus. Solo Saxaphon Grand Fantasia atliko V. Nickus. Solo Cornet American Fantasia, išpildė K. Jakavičius. Solo "Meilė" uždainavo p. V. Bobeliūtė. Po to uždainavo Visų Šv. parap. choras keletą dainelių.

Choro vedėjas buvo vargonininkas p. V. Nickus.

Programai užsibaigus tai buvo maršavimas "Grand March".

Į vakarą atsilankė nemažai žmonių o ypač jaunimo, beveik iš visos Chicago apie linkės. Užtat liks nemažai pelno. To vakaro vedėjas buvo pirm. J. Pivarunas, jis ant to vakaro daugiausia pasidarbovo ir nemažai padėjo savo spēkų ir trisus kad viskas įvyktų atsakančiai.

Ką jaunimas veikia.

Ką veikia daugiau Vyčių 8 kp. Rengia vakarus, kur galima pramokti gražiai teatrus lošti, mokinas visokių žaidimų, kur galima gražiai pasilinksinti. Turi šokių mokyklą Strumilų Brolių svetainėje 158 E. 107 st., Roselande kiekviena panedėli. Adventui užėjus šokių nebus, bet bus programos del didesnio prasilavinimo jaunimui. Turi vakarinę mokyklą Visų Šv. par. baž. svetainėje po num. 6., kur galima pramokti angliškai ir lietuviškai, mokina utarninkais, ketvergais ir pėtničioms nuo 7:30 iki 9:30 kakare.

Pas mus galima pramokti dainuoti ir muzikos ant visokių instrumentų. Gabus mokytojas yra varg. p. V. Nickus. Išlygos labai priemamos. Tai-gi, jaunomene katalikiškoji spieskimės po Vyčių veliava ir darbuokimės visi išvien.

Artojas.

NEWTON UPPER FALLS, MAS.

Šiame miestelyje nemažai yra lietuvių, bet apie juos mažai kur tesigirdi. Jokių pramogų čionai nėra, nes kad ir yra ir tie ramūs nieko neveikia. Bažnyčios lietuvių nėra. Iš Norwood'o atvažiuoja kun. Daugis atlaiko pamaldas vieną nedėliendį ant mėnesio.

Darbai labai gerai eina, viena iš geriausių merginų dirbtuvių šilkine. Siemet labai žymia kompanija padidino mokestį. Užtat labai gera progą merginoms gerą darbą tuojaus gauti. Paminėjau tik tai merginas, bet labai daug moterų, gaudinųjų, vaikų palikė namus eina i dirbtuvę dirbti. Nieko dar viskas būtų, bet labiausia yra išibujojęs alutis. Ko bus ko ne o alučio visada netrūksta stuboje.

K. Kauniskaitė.

CLEVELAND, OHIO.

Linksmios vestuvės.

Lapkričio 30 d. šv. Jurgio bažnyčioje surišo net keturias poras. Žymiausia tai buvo šv. Jurgio bažnytinio choro nariai p. V. Burkauskas su p. le V. Ignatavičiute. P. le V. Ignatavičiūtė turi puikų balsą ir nesėkmingai clevelandiečių žavėjo su solo. Taip-gi bažnyčioje jos balselis visada budavo girdėti. Už tad laikė šliubu choras gražiai pagiedojo.

Vestuvės buvo gana linksmos, gražus burelis jaunimo per išties dieną linksmosios. Dar prie stalų Vytis p. J. D. Žitkevičius jaunavedžiams padiktavo ilgiausių metų ir melde, kad jaunavedžiai nepaliautų ir ant toliaus darbuotis tarpe jaunimo. Taipgi buvo sudainuota ilgiausių metų.

Linkėtina jaunai porelei gražaus ir laimingo sugyvenimo.

M. J. Š.

BROOKLYN, N. Y.

SLRKA. 134 kp. labai pasižymėjus tuomi, kad turi didelį skaitlių gabių narių. Yra tarpe jų p. A. Dimta, kuris mokina lošti. Pora mėnesių atgal buvo sulaužta "Visi geri." Labai puikiai nusisekė. Tik stebėtina, kad niekas į laikraščius neparašė. Gryno pelno liko apie \$100. Laikytam susirinkime gruodžio 3 d. nutarė surengti balių apie Naujus Metus Karalienės An. parapijos salėje. Pusę pelno skiria karės nukentėjusiems. Kitą pusę del salės naudos, kuri tik ką pataisyta. Prieš užgavėnes dar mano surengti teatrą.

Šitoj kolonijoj yra daug kitų organizacijų, o ypač dabartiniame laike praugo kaip grybų po lietaus ir visos žengia pirmyn viena už kitos. Jos nustebina pašalines sroves savo veikimais.

Buvo plačiai apkalbėtas namo pirkimas, kurį Seimas nutarė nupirkti prieš Naujus Metus. Laiko mažai beliko o dar raportų nesimato ir delko nenurodo priežasties. Nariai taip užsikarščio, kad reikalavo rašyti rezoliucijos po rezoliucijai. Mano nuomonė tokia: Jeigu sulaužytų nutarimus seimo, tai kam yra reikalingi seimai. Jei nutarimai neįvykdomi, tai kam mes turim atiduoti savo dolerius geležinkelio kompanijoms. Aš tikiu, kad dabar mato užsispyrėliai namo naudingumą, tik nenori nusileisti.

Kp. Reporteris.

SHENANDOAH, PA.

Pirma patys apsišvieskite.

Vietinė lietuvių sotiųjų kuopa parengė balių 29 lapkr. Kvietė visus savo draugus ir jiems užjaunėčius atsilankyti ant to balius, nes "Mes norime apšviesti darbininkus." Labai gerai. Bet ydant būti mokytojum ir kitus šviesti, pirmiausiai reikia pačiam apšviesti. Užtaigi ir Shenandorio socijalistams pirmiausu negu šviesti darbininkus, vyručiai pirmi — pirmiausia patys save apšvieskite.

Reporteris.

WANAMIE, PA.

Lapkričio 26 d. Panelės šv. Aušros Vartų bažnyčioje vaikams priėmė pirmą šv. Komuniją. Vaikai buvo išlavinti labai gražiai ir puikų įspūdį padarė.

Taip-pat buvo surengtas vakarėlis. Vaikai dailiai sudainavo kelias dainas. Vietinis bažnytinis choras taipgi pasirodė ant scenos ir užganėdino publiką savo dainomis. Ypatingai atsižymėjo per tą vakarą panelė J. Služeliūtė, kuri tikrai artistišškai sulošė "Sufragietės" monologą. Juokų nebuvo stoka niekam. P. J. Bierinskas ir p. Anufras Brazaitis sulošė puikiai veikalą "Abromas ir Raulas."

Vakaras puikiai pasisekė. Publikos pusėtina buvo ir visi užganėdinti grįžo namon.

Reporteris.

BROOKLYN, N. Y.

Kun. N. J. Petkaus Sidabrinis Jubilejus.

Lapkričio 30 d. kun. N. J. Petkus iškilmingai apvaikščiojo 25 metų savo kunigystės jubiliejų. Gerb. jubilatas 10 val. ryto atlaikė šv. mišias asistuojant kun. Šeštakauskui ir kun. G. Lanig. Iškilmei pritaikintą, pasakė gražų pamokslą kun. A. Šeštakauskas. Bažnyčia, ypač užgrotis, buvo išpuoštas gražiai žydinčiomis gėlėmis. Laikė mišių degė naujai įvestos elektriškos lempos ir daugybė žvakių, taip kad bažnyčia atrodė it žvaigždėtas dangus. Savo gražiais balsais visų dvasią kėlė skaitlingas Vyčių 41 kuopos choras. Po pamaldų klebonijoje buvo iškilmingi pietūs, laike kurių gerb. Jubiliatui išreikšta daug nuosirdžių linkėjimų. Trečią valandą po pietų buvo parapijinės mokyklos vaikučių persatymas. Auklėtinai šios mokyklos labai gražiai dainavo, žaidė ir deklemavo, linkėdami savo globėjui ilgiausių metų.

Lyra.

NEW HAVEN, CONN.

Lapkričio 29 d. L. Vyčių 50 kp. lošė "Genovaite." Artistai labai atsakančiai atliko savo roles. Žmonių buvo pilna svetainė. Taip-pat ir buvo dainų. Buvo traukimas įvairių dainų del naudos šv. Kazimiero parapijos. Lapkr. 30 d. mūsų gerb. klebonas parengė labai puikią vakarienę. Buvo kviešti ferų darbininkai L. Vyčių choras. Taip-pat ir lošikai.

Ten buvęs.

HARRISON IR KEARNEY, N. J.

Bemaž visi jauni vyrai susitarę rengė draugišką vakarėlį L. Hantmano svetainėje 30 d. gruodžio. Minėtam vakarėlyj busiantis surengta vakarienė, šokiai ir draugiški pasilinksminimai.

Girdėjęs.

ST. CLAIR, PA.

Nauja L. Vyčių kuopa.

Lapkričio 28 d. š. m. įvyko prakalbos. Kalbėjo p. Sutkus iš Chicagos. Jis papasakojo apie L. Vyčių organizaciją, ir ragino jaunimą stoti į šią draugiją. Užbaigus kalbėti, įstojo į L. Vyčių naują kp. 40 narių. Puiki pradžia! P. Sutkus vėl stojo antru atveju kalbėti. Kalbėjo apie Spaudos galybę ir tt. Žodžiu sakant, prakalbos nusisekė puikiausiai, nes parodo šis faktas. Apart 40 narių Vyčių, dar 8 nariai prisirašė prie S. L. R. K. A. kuopos, ir daug įvairių knygių ir laikraščių išplatinta. Negaliu praleisti nepaminiškas, kad čia yra daugiausiai pasidarbavęs, vietos klebonas gerb. kun. M. Durieks, nes jo rūpesčiu yra gerai sutvarkyti parapijos reikalai, ir rengias prie naujos bažnyčios statymo. Geriausių pasekmių.

Darbai čia eina net viskas pyška, ir visi sutikime gyvename. Šiuom tarpu tiek iš mūsų padangės.

Vyčių prietelis.

HARTFORD, CONN.

Choro susirinkimas.

Gruodžio 1 d. laikė metinį susirinkimą šv. Cicilijos giedorių choras. Daug buvo svarbių nutarimų. Iš izdo paaukavo del laikraščio "Vyčio" \$25.00 ir pasižadėjo imti organu. Išrinkta valdyba: Dvas. vadovu — kun. J. Ambotas, pirm. — K. Kručkus, pirm. pagalb. — St. Kelmelis, rašt. — Z. Gurlūtė, izd. — T. Špelis, izdo globėjai: — A. Gečius ir M. Černauskaitė.

Lapkr. 22 d. choras vaidė no veikalą "Žmonės." Lošė 8 asmenys. Visi savo roles atliko labai gerai, geriaus negalima buvo nei norėti. Tarpuose aktų šv. Cicilijos choras sudainavo keletą dainelių.

Lietuvos Mergelė.

BROOKLYN, N. Y.

Nepaprastą naujiena.

Lapkričio 30 Lietuvos Vyčių 41 kuopos choras surengė koncertą su įvairiais pamarginimais. Aš netikiu kad Brooklyniečiai yra matę kitą tokį puikų lietuvišką koncertą. Choristai puikiai viską atliko. Negalima užmesti nei mažiausio krislelio. Žmonės atsigrožėti negalėjo tuo puikiu koncertu. Programas buvo ilgas, labai įvairus.

Bet ir prakilnim svarbiam reikalui buvo surengtas tas nepaprastas koncertas. Būtent pagerbimui kun. N. Petkaus, kurs sulaukė 25 metų kunigavimo.

Žmonių buvo nepaprastai daug.

Ilgai, ilgai bus visų atminatyje tas dailus koncertas.

Reikia palinkėti ilgo amželiu gerb. kun. N. Petkui, kurs užsiplėnė savo gerais darbais tokio žmonių prielankumo ir tokios pagarbos.

V. A.

SHOTTS, SKOTIJA.

Lapkričio 5 d. vietiniai lietuviai turėjo svarbų visuotiną susirinkimą miesto svetainėje, kur apsilankė apie 50 vyrų ir kelios moterys. Susirinkimas buvo suauktas tam, kad pasikalbėt, kaip ir kokiu būdu sušelpiti Lietuvą. Pasikalbėjus visi beveik vienbalsiai nutarė aukauti vienos dienos uždarbį. Tuo tapo išrinkta 2 kolektoriu ir kasierius. Ant vietos sumesta 6 svarai ir 16 šilingų. Kiti pasižadėjo vėliau aukaut. Todel 11 ir 12 d. lapkričio eita per stubas ir užbaigta rinkleva vienos dienos uždarbius. Neatsiliko ir Blaivųjų dr-ja, paankavo iš kasos 5 svarus. Tai iš viso surinkta aukų 26 svarai. Aukos skirta ant dviejų dalių. Viena dalis Rusijon, kita dalis Lietuvon. Shottse yra viršaus 80 vyrų, iš jų pasirodė kad apie 30 vyrų visai nieko neaukavo. Broliai darbininkai, meskim visus nesusipratimus visokias partijas, o imkimės dirbt išvien Lietuvai tėvynei.

Lietuvis.

MUMS PRISIUSTOS KNYGOS.

Socijalizmo minties blaivumas. John Spargo. Vertė A. Lalis. Išleista lėšomis ir spauda "Naujienu," Chicago, 1916. Puslapių 230. Kaina nepažymėta.

Lokis. Lietuvių Legenda. P. Merimee. Vertė Z. Juras. "Naujienu" spauda, Chicago, Ill. 1915. 80 puslapių Kaina 25c.

Technikos stebuklai. Apžvalga pasisekimų žmonių įgytų oro, žemės ir vandens užkariavime. Su daugybe paveikslų. Dviejose dalyse. Su lietuvinio J. A. Chmieliaskaus. Tėvynės Myletojų Draugijos leidinys No. 24. Spauda Žemaičių, Chicago, Ill. Puslapių 42. Kaina nepažymėta.

"Naujoji Gadynė." No. 5. Socijalizmo teorijos, mokslo ir literatūros iliustruotas žurnalas už spalų mėnesį, 1916.

Violations of Laws and Rules of Warfare, Comitted by German and Austro-Hungarian Troops in Russia. Memorandum adressed by The Imperial Russian Government to Neutral Powers.

Šioje knygoje nurodoma vokiečių ir austrijiečių kareivių žiaurumai, įsiveržus jiems į Lenkiją ir Lietuvą.

Extraordinary Commission of Inquiry appointed by command of His Majesty the Emperor of Russia.

Ši brošiura parodo, kaip vokiečiai ir austrijiečiai elgiasi su karės imtiniais. Brošiūroje telpa nemažai paveikslų.

Abi pastaroji knygi išleista rusų valdžios atstovų, todel ir faktai nušveičiama labai vienpusiškai.

Airių protestas.

PROTESTUOJA PRIES ANGLIJĄ.

Amerikos airiai pradėjo kelti protestas prieš Angliją už gabenimą airių iš tėvynės į Angliją. Bostono airiai išnešė rezoliucijas, prašančias prez. Wilsono, kad jis protestuotų prieš Angliją.

Rezoliucijos tapo pasiustos prezidentui ir visiems kongresmanams.

Labai aštriai ir gerai pamatuota rezoliucija airiai išnešė. Išrodė, jog Anglija jau daugiau, kaip 10.000 airių vyrų ir moterų atsivežė iš Airijos į Angliją, pristatė dirbti amunicijos dirbtuvėse ir nemo-ka jiems jokios algos.

Išrodė, jog Anglijos pasi- elgimas su airiais yra daug biauresnis negu Vokietijos pasielgimas su belgais. Vokietijos valdžia gabena į Vokietiją, stato prie darbo ir moka geras algas. Ir tik tuos gabena, kurie atsaisako dirbti namie, o sugadyti aukomis, tik ir tyko aukų iš duosnios Amerikos. Tokius dykaduonius Vokietijos valdžia ir nusprendė gabenti į Vokietiją ir statyti prie darbo. Anglija Airioj tiesiog konfiskuoja maista.

Tai jei Amerika protestavo prieš belgų gabenimą Vokietijon, tai dar labiau privalo protestuoti prieš Angliją už airių smaigimą.

SUČIAUDEJIMAS ATSIĖJO \$25.00.

Cambridge, Mass. — McPherson buvo labai prasišalęs. Karu važiuodamas norėjo sučiaudėti. Tuoj griebė iš kišeniaus nosinę. Bet joj buvo ir \$25.00 popierinėmis. Tai nosinę trunkiant nepatėmijo, kai išmetė tas popierines.

NEGRAS ATSIILAIKĖ PRIES POLICMONUS.

Philadelphia, Pa. Vienas negras West-cott papildė žmogžudystę, nužudė vieną moterį. Du policmonu nurėjo piktadarį suareštuoti. Abu policmonu negras pašovė. Atbėgo daugiau policmonų ir pradėjo atakuoti negro namus. Apie 100 šuvių buvo paleista. Po to buvo pašaukti gaisrininkai, kad prileistų namus amonijos ir pritoškintų negrą. Bet tuo tarpu negras nusišovė pats.

PRAŠO RUPUŽIŲ.

Guamos gub. per kapitoną Smith prašė Suv. Valstijų valdžios, kad atsiųstų ant jo salos kuodaugiau rupužių. Mat ant Guamo salos priviso kirmėlių, kurios skleidžia gyvulių ligas. Daug gyvulių jau kritę. O rupužės tas kirmėles labai godžiai kerta.

Suv. Valstijų agrikultūros departamentui paduotas gubernatoriaus prašymas parūpinti rupužių.

PAMIŠĖLIŠ IŠGAZDINO ŽMONES.

Philadelphia, Pa. — Prie geležinkelio stoties girtas žmogus, išsitraukęs didelį peilį puolė ant vieno pasažierio šaukdamas: "Tu prezidentas Wilson. Aš tave užmušiu." Pasažierius leidosi bėgti. Du policmonai šoko ant pamišelio. Ir dešimt minutų grumėsi kol pergalejo pamišėli. Suimtas pasisakė esąs Kraus. Sakė užmušias prezidentą, Morganą, Rockefellerį ir visus tuos vyrus. Del jų esąs brangus pragyvenimas ir karė einanti.

SUGRĮŽO KALINIS.

Duluth, Minn. — Industrijalistas Schmidt' liepos mėnesyje buvo suareštuotas už tai būk jis dalyvavęs šerifo Myron nužudyme. Buvė kalėjime. Lapkričio 25 d. jis buvo išleistas prie sergančios pačios į Scranton, Pa. Dabar jis sugrįžo į kalėjimą.

Vietinės žinios.

Gatvekariai dabar Bostone nevažiuoja Washington St. nuo Beach iki Franklin, bet suka į Beach St. pro South Station. Tai-gi moterėlės ir kiti turėtų tēmyti, nes gali nuvežti nuo krautuvijų kur daugumas važiuoja del kalėdinių pirkiniių.

Rep.

PRANEŠIMAS.

Kad nepakenkus vieni kitiems tai šiuomi pranešame visom So. Bostono dr-joms ir pramogų rengėjams, jog dr-ja Pilnųjų Blaivininkų rengia teatrą 31 d. gruodžio.

Todel meldžiame visų rengti ant tos dienos pramogų Rengėjai.

PASKAITA APIE SVEIKATA.

Rengia L. D. ir S. D. skaitys Dr. F. Matulaitis nedėlioj 10 d. gruodžio 7:45 val. vakare. Įžanga dyka. Lietuvių svetainėje. Kampas E ir Silver gatvių So. Bostone.

KALĖDŲ DOVANOS.

Jeigu manai, ką tokio pirkti kitam arba sau atei ir mūsų krautuvę gauši Kalendorių.

VYRŲ IR MOTERŲ.

Čeverykai nuo \$2.00 iki \$6.00

VYRŲ DRABUŽIAI:

Marškiniai	50	\$3.00
Kaklaraišč.	25	1.50
Apikaklės	10	.15
Skrybelės nuo \$1.00 iki \$3.00		
Šalkos	50	4.00
Pančekos	10	.50
Pirštines	10	2.50
Sveteriai	50	6.00
Apatiniai	25	3.00
Lietsargiai	1.00	3.50

RAKANDAI (FURNITURE)

Lovos	nuo \$6.00 iki \$25.00
Komodės	" 10.00 " 35.00
Pečiai	" 28.00 " 75.00
Matrasai	" 3.00 " 25.00
Stalai	" 2.00 " 45.00

Galima gauti ir visokių mažesnių daiktų.

Nupiginta kaina pianai

Nauji pianai vertės	\$300.00
Už.....	\$188.00
Nauji pianai vertės	\$250.00
Už.....	\$158.00

Graphophonai nuo \$10 iki \$3.00

Lietuviški rekordai 75 centai

Reikalauk katalogą, gauši dovanai. Siuvamas mašinas mes parduodam pigiai.

C. P. Yurgelun

377 W. Broadway, So. Boston, Mass. (181)

PRANEŠIMAS. L. D. S. KP. VALDYBOMS.

Nauji nariai, kurie prisirašė per paskutinius tris mėnesius ir negavo ženklelių tuojaus praneškite Centro raštiniukui.

Nauji ženkleliai jau gatavi ir kiekvienas naujas narys gaus dykai.

Nariai, kurie jau gavo ženklelius ir norėtų gauti naujų turės mokėti po 50c.

L. D. S. Fin. Rašt.

Paieškau savo pusbrolių Mikolą Degutį, paeinantį iš kai mo Juškaičių, parap. Namišėčio, Raseinių pavieto, Kauno gubernijos. Pirmiaus gyvena Philadelphia, Pa. Jis pats ar kas kitas malonėkit pranešti ant žemiau nurodyto adresu:

Miss Justina Jonikačiūtė, 53 Warwick St., Newark, N. J.

(174)

"Darbininko" leidinys No. 11

Svarbus klausimai

Ar yra Dievas? Ar Kristus yra Dievas? Ar žmogus turi dušią? Ar kilo žmogus iš beždžionės? Ar apsunkena žmogų Dievo įsakymai?

Parašė F. V.

Kaina 10 centų.

1917 m.

"Darbininko" Spauda 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ŠV. PETRO PARAPIJOS FERŲ PASKUTINĖ DIENA — NEDELIOJ, GRUODŽIO 10 d.

Atsilankykite visi So. Bostono lietuviai. Bus labai indomių dalykų. Geriausi daiktai eis ant išlaimėjimo. Ferai įvyks šv. Petro parapijos bažnytinėje svetainėje.

KALĖDINIS NUMERIS BUS PADIDINTAS.

"Darbininko" Kalėdinis numeris bus 12 pusapių, pilnas gražių, indomių, naudingų raštų ir žinių. Bus papuoštas tinkamais paveikslais. Agentų, platintojų geros spaudos ir visų prietelių prašome siųsti užsakymus išanks to, kad žinotumėm, kiek spaudzinti.

KAINA 5c.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS NAUJA F. V. KNYGUTĖ.

"SVARBŪS KLAUSIMAI."

(Ar yra Dievas? Ar Kristus yra Dievas? Ar žmogus turi dušią? Ar žmogus kilo iš beždžionės? ir kiti svarbūs klausimai).

KAINA 10 CENTŲ.

Gerb. kun. klebonams ir agentams, perkantiems nemažiau kaip 100 egz. nuleidžiame pusę kainos. Kreipkitės "Darbininko" adresu 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Į gerb. Klebonus
Artinantis kalėdoms pasiulijam užsisakyti iš "Darbininko" knygyno visokių knygių, o ypatingai
Lietuvių Darbininkų Kalendorių
1917 m.
kaina 25 centai.
Imant daugiau ant sykio nuleidžiame didelius nuosimčius.

Lietuvių dienos pasekmės

DONOROS LIETUVIŲ DIENOS KOMITETO ATSKAITA. LAPKRIČIO 1 d., 1916 m.

Jurgis Klimavičius ir And. Kiveris pas biznierių Donoroje surinko:

Reed W. W. \$5.00, Thomas C. F. 5.00, Donora Brewing Co. 5.00, Valkauskas Ig. 5.00, Kudžius A. 5.00, Marston-Gas-Lumber Co. 5.00. Smulkesnių aukų 44.25. Sykiu 74.25.

Dežutėse iš Donoros:

Kiveris Andrius \$9.97, Klimavičia Jurgis 11.30, Leonaitis Jonas 13.19, Bludžius Povilas 8.55, Lekavičienė Ona 6.49, Nainienė Morta 22.40, Kapčinskiūtė Marė 11.75, Ercienė Ona 19.19, Paulauskaitė Antanina 11.27, Kazėnienė Ona 28.83, Zamalienė Jura 7.72, Jakaitienė Antanina 4.80, Jakubauskienė Marijona 14.89, Šimkonienė Marijona 7.90, Ludičiūtė Marė 5.78, Ribinskienė O. 16.51, Sopsis Jonas 2.83, Stankienė Joanna 6.81, Šimkonis Juozas 9.43, Norbutas Antanas 3.00, Jakaitis Juozas 2.60, Šarkiūtė Marė 9.05, Bernotas Antanas 3.75, Zorobiūtė Ona 6.10, Kašeliūnaitė Vladė 9.72, Arzolaitytė Magdė 12.21, Urbonas Kazys 7.94, Polteriuotė Marė 1.55, Sadauskas Ignas 2.80, Kazėnas Petras 3.05, Masaitis Petras 2.60, Masaičiūtė Ona 7.37, Zigmantas Jonas 6.13, Martinkus Jonas 13.82, Dežutėse su nuplėštais užrašais 13.35, Hotelių, aptiekių, krautuvių dežutėse 12.05. Sykiu 336.70.

Per kun. M. Kazėną prisuntę:

Johnston R. G. 5.00, Clark J. B. 10.00, Rev. H. Geibel 5.00, Purcell James 5.00, Lietuvių šv. Juozapo dr-ja 25.00, Risbeck W. B. 10.00, Dr. S. P. Radin 5.00, O'Donnell M. J. 5.00, L. C. B. A. No 782 Branch of Charleroi 10.00, Pyska Ig. 5.00, Mann August 13.00, Liet. R. K. Moterų Sąjunga 27 kuopa 10.00, First National Bank of Donora 5.00, Evening Herald 7.00, R. C. Knights of St. George group No. 92 5.00, Elizabeth, Pa. Bažnyčioje suklektuota 21.82, Lietuvių šv. Vincento dr-stė, Donora 15.00, Smulkesnių aukų 8.00. Sykiu 189.82. Donoros aukų 600.77.

Per Kiverį Andrių atsiųsta:

Union Trust Co. Bank 5.00, Societa Italiana di Beneficenza - V. E. 111 of Donora 12.00, Smulkesnių aukų 2.00, Sykiu 19.00. Tiesiog į First National Bank indota: Lietuvių Piliiečių Klubas 50.00. Iš viso tikslai Donora \$669.77.

DONOROS AUIELINKĖJE SURINKTA:

Dežutėse iš Monongahela City ir pašalės:

Damauskienė Liud. 38, Budrienė Petr. 3.81, Docienė Juvzė 1.72, Bakšanskiė Malvina 1.05, Genienė Juzė 2.19, Gražiuliūtė Ona 4.30, Reszny Mary 3.28, Jurkštys Ignas 3.76, Docis Stasys 8.74, Jucis Juozas 13.43, Bakaitis Antanas 12.86, Arniulis Stasys 10.39, Damauskas Kazys 1.13, Jocis Kazys 8.39, Budrys Kazys 2.90, Zilevičiūtė Leonarda 11.60, Bubilienė Julijona 12.87, Valkauskiūtė Viktė 5.85, Kudžius Mikolas 4.50, Nezdga Leonardas 11.40, Kostriekis Petras 3.46, Kinderis A. 11.66, Dežutėse su nuplėštais užrašais \$2.38. Iš viso \$14196. Iš Smithton, Pa. surinko kun. R. Picchi \$15.00. Iš viso \$15.00.

Dežutėse iš Coal Central, California, Pa. etc.

Rudis Petras 10.36, Plaškis Aleksas 3.20, Katalinas Andrius 13.05, Motiejunas Pranas 6.64, Bucevičia Antanas 4.32, Pangonis Antanas 6.04, Bagočius Domin. ir Ambrasas Tamas 36.76, Guiser Daniel 9.13, Morkevičia Stasys 6.18, Cash 55. Iš viso 96.23.

Iš Monessen, Pa. Andziulis Juozas surinko:

Stoškus Pranas 5.00, Smulkesnių aukų 46.55. Sykiu 51.55.

Dežutėse iš Monessen, Pa.

Norkevičia Liudas 13.60, Kaspuėnūtė Antanina 21.45, Masaitienė Ona 4.72, Stočkienė Jieva 13.78, Stočkus Aleksas ir Bakauskas Pranas 20.76, Račkauskienė

Magdė 6.94, Stočkienė Agota \$1.40. Smulkesnių aukų \$82.65. Iš viso \$134.20.

Paulauskienė Petronė ir Andziuliūtė Leonar. \$6.72, Vaitulevičienė Rožė ir Andziulis Vincas 6.84, Kryžanauskas Pranas 2.95, Andziulis Albinas 1.15, Bacevičienė M. 6.24, Lukošiuotė Anelė 3.86, Stankauskienė Mikalina 2.04, Norkevičiūtė Elena 1.00, Kuprys K. 2.09, Norkevičiūtė Ona 1.55, Lukošiuotė Elena 2.72, Rumčikienė Stasė 8.07, Stankauskas Kristinas 6.95, Zorubiūtė Adelija 3.05, Kiveriūtė Julė 4.45, Maraziūtė Elena 10.11, Aleksonienė Ona 1.72, Smulkių aukų 71.51. Iš viso \$205.71.

Dežutėse iš Charleroi, Pa:

Kartanienė Morta 8.81, Ambroziejienė Magdė 5.08, Ambroziejūtė Anelė 7.90, Ambroziejūtė Izabelė 6.61, Uliūtė A. 3.15, Klimavičiūtė Aleksandra 6.07, Kartanas Antanas 34.45, Rasiulis Mikolas \$9.10, Menkevičius Kazys 4.44, Vengrys Petras 4.23, Tomšys Vincas 1.45, Gribauskas Jonas 5.71, Dargužienė Ona 11.41, Ostrzycka Stanisława 1.13, Dargužis Andrius 20.10, Dargužis Pranas 3.32, Platakis Domininkas 31.30, Kukliauskas Motiejus 6.00, Rasiulis Placidas (tėvas) 10.82, Kisielienė Ona 8.43, Mary 1.29, Batvinis Vincas 3.11. Iš viso \$193.91.

ABELNA SUTRAUKA.

Donora, Pa. \$669.77, Smithton, Pa. \$15.00, Monongahela City, Pa. \$141.95, Coal Center, California, Pa. \$96.23, Monessen, Pa. \$205.71, Charleroi, Pa. \$193.91, Iš viso surinkta. \$1322.58, Kelionės, krasos ir spaudos išlaidos \$28.35, Amerikos Raudonamjam Kryžiui pasiūsta \$1294.23, Rinkėjų buvo 132. Visi ir visos pasišventę darbuose per kiau-rą dieną, nors blogos valios žmonės niekuriose vietose darė kliūtis. Už tad visiems prisidėjusiems prie surinkimo šitų aukų **Badaujantiems Lietuviams, tariame širdingai ačiū!** Kun. Magnus J. Kazėnas, Ona Ercienė, Antanina Jakaitienė, Donoros "Lietuvių Dienos" Komitetas.

BEVELY, MASS.

Kaip čionykščiai pasidarbova.

Čia yra tik penkios lietuviškos šeimos, bet Lietuvių Dienoj visi pasidarbovome. Aukus rinkome lapkričio 4 d. Surinkome iš viso \$59. Turėjome daug iškasčių. Gryno pelno liko \$44.35.

Mes aukavome sekančiais: Po \$1.00 A. Kaliunas, V. Ramanauskas, P. Bakanauskas, M. Valungevičius, J. Krušas, A. Dekaminavičius, V. Dirsa, A. Bilinskas, A. Augustanavičius, J. Šilanskas. Po 50c, K. Ramanauskas, V. Krušienė. Po 25c. A. Valungevičiūtė, R. Sasnauskiūtė.

P. Bakanauskas.

SHEBOYGAN, WISC.

Lietuvių Dienos komitetas rūpestingai darbuose. Aukų rinkėjų buvo Sheboygan 52, Sheboygan Falls 2, Plymouth 4. Aukų surinkta \$676.49. Minėta suma pasiūsta lapk. 14 d. per Raudonąjį Kryžių centrui Wilkes Barre komiteto. Visos aukų rinkėjos stengėsi kodaugiausia surinkti aukų. Vakare 8 val. įvyko prakalbos su program. Pirm. P. J. Rimkus atidarė programą ir pakvietė valdybą ant senos užimti vietas. P-nas J. Naujalis kalbėjo lietuviškai, angliškai kalbėjo p. Buchen. Žmonių buvo susirinkę gana daug, ne vien tik lietuvių, bet ir sveikųjų.

Lapk. 6 d. įvyko vietinių dr-jų delegatų susirinkimas, kur nutarė surengti vakarą 26 d. šio mėnesio pagerbimui aukų rinkėjų ir nutraukti paveikslus visų rinkėjų ir komiteto ant atminties ir suteikti dovanai.

J. Mickelinas, Raštininkas.

MINERS MILLS, PA.

Aukavusių vardai: kun. P. B. Paukštis \$5.00; po \$1.00: Pr. Plaušinaitis, S. Nevinskas, P. Lalašius, A. Beividas, M. Jančukas, J. Noreika, A. Vičerkauskas, J. Vaičekauskas.

CARBONDALE, PA.

Delegato prakalbos.

27 d. lapkričio pas mus buvo prakalbos. Kalbėjo neseniai sugrįžęs iš Lietuvos Dr. Bielskis. P. Leskauskas perstatė kalbėtojus. Pirmausia kalbėjo gerb. kun. Janušas, o paskui Dr. Bielskis. Kadangi mūsų mentoj kolonijoj randasi Vilniaus gubernijos lietuvių, kurie nenkai arba visi nemoka lietuviškai, tai gerb. delegatas pirma kalbėjo lenkų kalboje o paskum lietuviškai. Prakalbam užsibaigus galima buvo patėmyti, kaip žmonės jautėsi suramintais, nes iš tikrų šaltinių sužinojo apie mūsų tėvynės-Lietuvos padėjimą.

Ant galo Dr. Bielskis ir vėliaus kun. Janušas aiškino apie Tautos Fondą ir tuoj pradėta organizuoti Tautos Fodo skyrių mūsų kolonijoje. Gerb. lietuviui darbas pradėtas, bet mes jį turime užbaigti; pasidarbuokime, kad nebūtų nei vieno lietuviu, kuris nepriklausytų prie Tautos Fodo skyriaus!

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Lapk. 26 d. Lietuviškos parapijos svetainė buvo parengtas vakaras iš vietinio mazojo choro narių. Žmonių atsilankė daug ir buvo gana užganėdinti. Lošimai, deklamacijos ir dainos jaunų augančių lietuvių dailiai išėjo. Ant galo programo buvo pakviesti visi užsimokėti prižadėtas mėnesines duokles ir nauji, kurie norėtų prižadėti mokėti kiek išgalima ant mėnesio iki karės pabaigos. Iš viso aukų surinkta \$25.00. T. F. 30 skyr. Korespondentė.

CHICAGO, ILL.

(Bridgeportas)

L. D. S. 29-tos kuopos domai! L. D. S. 29-tos kuopos, priešmetinis susirinkimas įvyks u-tarninke, gruodžio 12-tą 1916, 8-tą val. vakare, šv. Jurgio parap. salėje ant 1-mųjų lubų. Visi nariai būtina malonėkit ateit į šį susirinkimą, svarbių reikalų ant apsvartymo yra daug, taipgi bus rinkimas naujos kuopos valdybos. Atsiveskite savo draugus ir pažistamus norinčius prisirašyti į L. D. S. atsiminkime kad tai vienatine Amerikoje Krikščionių darbininkų organizacija — užtai broliai ir sesutės darbininkai rašykites kuoskaityngiausia į L. D. S. Visi lietuvių krikščionys darbininkai vienykimės!

29-tos kp. rašt.

"Žvirblis" No 12

Jau išskrydo iš spaudos

Puikus paveikslai puošia "Žvirblis" 12 numerį

Turinys labai įvairus ir žingeidus

Kaina atskiro numerio 10 centų

Metams 1 doleris

Užsakymus siųskite šiuo antrašu

"Žvirblis" 242 W. Broadway So. Boston Mass.

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškau dėdės Petro Vaišnoros 27 metai kaip gyvena Suvienytose Valstijose (Amerikoje). Meldžiu atsiųskite šiuo adresu: Ona Vaišnoraitė, 151 New York ave., Newark, N. J. (175).

Platinkite ir remkite Katalikišką Spaudą.

Draugijos kuos turi "Darbininką" už organą.

SV. ELZBIETOS DRAUGIJOS VALDYBOS ADRESAI HARTFORD, CONN.

Pirm. — Teklė Bluzienė, 1214 Broad St. Vice-pirm.— Paulina Gelaziūtė, 41 Capitol Ave. Prot. Rašt. — Ona Manikaitė, 234 Park St. Fin. rašt.—Veronika Smitkiūtė, 44 Hungerford St. Išd. — Felicija Plikunienė, 103 Bond St. Išdo glob. — M. Karaliūtė, 24 Woodbridge St. Maršalka — Elena Valavičiūtė, 23 West St.

SV. MIKOLO ARKAN. DRAUGIJOS VALDYBOS ADRESAI COLLINSVILLE, ILL.

Pirmininkas: Pranas Stankaitis, 705 Peers Ave. Vice-pirmininkas: Jurgis Naujokaitis, 440 So. Clinton St. Prot. Sekretorius: Jonas Rudinskas, 600 N. Guernsey St. Fin. Sekretorius: Kazys Žukas, 427 Walnut St. Išdinininkas: Mikolas Gudeliauskas, 401 N. Hesperia St. Išdo globėjas: Jonas Norkus, 904 Vandalia St. Maršalka: Ad. Smuikis, 817 High St. Ligonių lankytojas: Juozas Millus, 335 Central Ave. Susirinkimai laikomi kas antrą ir ketvirtą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio, katalikiškos mokyklos salėje 225 VANDALIA ST., COLLINSVILLE, ILL. DRAUGIJOS CAMBRIDGE, MASS. Pirmininkas: A. Vaisiūskas, 14 Moore St.

SO. BOSTON, MASS.

ATITAIŠYMAS.

"Darbininko" No. 131 buvo pranešta, jog pas p. Bičiūną, 2 City Point Ct., nedėlio 26 d. buvus bačkutė išuštinta ir paskui kilę peštynės. Į "Darbininko" redakciją atsilankė P. Bičiūnas ir paaiškino, jog bačkutės nebuvo ir jokių peštynių ir-gi nebuvo. Tik susirinkę kaimynai kalbėję apie šiaip dalykus ir kalbos buvo karštos. Vienas "didžiagerklis" per daug įsikaščia-veš, taip kad gatvėje jo balsas buvo girdėtis. Tai, pasak P. Bičiūno, kerštingi žmonės vadovino du jokiomu, kuriuodu atėję ir politikos netvarkos neradę, išėjo.

HARTFORD, CONN.

Šv. Elzbiėtos dr-jos priešmetinis susirinkimas bus 10 d. gruodžio 1916 parapijos svetainėj, tuojaus po mišparų. Kviečiamos visos narės atsilankyti, nes bus renkama valdyba.

RAŠTININKĖ.

DIDELE NAUJIENA VYRAMS!

— Kas-gi tokio? — Nug, kad nebereiks daugiaus nešti kelines prosyti pas kriaučius ir kas sykis mokėti po 20c. — Kaip tai?! — Taip, kad naujai išrastas Leahey'so "press-as" tą atlieka labai puikiai, pakol miegi. Niekad nesuskrudina, nenužibina, nes prosija beugnies, vien tik spaudimu. Labai parankus galima ir bakse vežiotis, o jis savo darbą atlieka. Padarytas iš geriausios "libre board" ir sveria tik 1½ svaro. Prisiųsk vieną dolerį ir aplai-kysį tą, taip naudingą presą. Adresuok: K. Ricktor, 1121 Wallace St., Phila., Pa. (Rašyti galima ir lietuviškai) (133. S.)

KATALIKŲ SPAUDOS DR-JOS ANTRASAI:

Pirmininkas: Kun. A. Ežerskis, 494 W. 15-th St., Cicero, Ill. Raštininkas: J. Tumasonis, 3427 Auburn Ave., Chicago, Ill. Išdinininkas: Izid. Nausieda, 917 W. 33 St., Chicago, Ill.

Pirm. pagalbininkas: —

C. Kavolius, 62 Portland St.

Protokolų Raštininkas: —

K. Galinauskas, 719 Main St.

Finansų Raštininkas: —

J. Smilgis, 65 Portland St.

Izdinininkas: —

J. Jasinskas, 218 Washington St.

Maršalka: —

J. Lukšis, 220 Washington St.

Kasos globėjai: —

K. Voveris, A. Sunudkas, J. Žilis.

NAŠLAITĖ KARĖS METU.

Tarp nugriautų kalnų Upelis tekėjo; Vargšė našlaitėlė Vandenin žiūrėjo. — Ko-gi tu čia stovi Lelijyt' baltoji, Galvelę nuleidus, Liūdnai tik vaitoji? — Dėlto aš čia stoviu, Į vandenį žiūri, Kad nuo mylimiausio Žinėlės neturiu. Pati ir sau trokščiau Gyvybės nustoti, Negu kad atskirta Amžinai raudoti. J. V. Kovas.

LIETUVIS KRIAUCIUS.

Pasiuvu visokius drabužius pagal naujausią madą, vyriškus ir moteriškus. Darbą atlieku gerai, teisingai ir pigiai. Taipgi išprosinu, pataisau, skalbiu ir kvarbuoju.

PETRAS MAKAREVICIUS,

105 So. Meade Str., (Arti lietuvių bažnyčios) Wilkes-Barre, Pa.

Vienatinė Lietuviška Krautuė

Kuri užlaiko visokio tavoro, reikalingo mainieriams. V. LUKOSEVICIA, Minersville. - - Pa.

Pranešimas.

P. Brazokas renka prunemratą ir apgarsinimus "Darbininkui" Homestead, Pa. ir apielinkėje mažose kolonijose važinėja su prakalbotomis, kalba apie darbininkų reikalus, tveria L. D. S. kuopas ir t.t. Todel visi norėdami sužinoti arba sutverti L. D. S. kuopą kreipkitės prie P. Brazokas, 228 — 3rd ave., Homestead, Pa.

CIGARETŲ KUPONAI.

Mes duodame visokios vertės dovanas. Atsiųskite ir pamatysite mūsų visokių įvairių daugiaus kaip 700 daiktų. Saugokitės apgavikų, kurie nori gauti iš jūsų kuponus, mes esame oficiališkai įgalioti agentai visų didžiausių tabokos kompanijų.

BERNSTEN & SON

40 BEACH ST., S.BOSTON, MASS. ADRESAI VALDYBOS ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO

Ar nori but gražus.

Jeigu taip, tai nusipirkite Mostis, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktarai ir aptiekoriai pripažįsta geriausia. Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmesplėtmus saulės nuodegimus ir lašus. Kaina dežutė 50c. ir \$1.00.

J. RIMKUS,

Box 36, Holbrook, Mass.

LIETUVIAI PAVESKITE DARBUS SAVIEMS.

Geriausias Lietuvių siuvėjas. Siuvu vyriškus ir moteriškus drabužius, sulig naujausios mados. Taisau, prosinu, valau ir dažau senus. Taipgi kuni-gams siuvu SIUTONUS ir esu gerai išpraktikavęs tame darbe, kaip Lietuvoje, taip ir čia Amerikoje. Darbą atlieku greitai ir pigiai. Jeigu kas reikalauja, darbą pasimui ir pristatau tiesiog į namus. Tel. Charter 2354-4

A. K. MAZALAS

94 JEFFERSON STR., HARTFORD, CONN.

Skaityk Čia

Didžiausios sankrovos visokių geležinių daiktų, malevos (paint) ir piaujamų įrankių. Įrankiai del namų statytojų, tepliorių, šviniorių (plumbers), stogų dengėjų, gas'o pritaistytojų, mūrininkų, tinkuotojų, mašinistų, namų sąrgų ir kontraktorių. Spinininkai, piuklų aštrintojai ir raktų rinkėjai. Sienoms popierų, langams uždangalai. Mūsų sankrovos randasi šiose vietose:

J.J. McGowan Co.

Sankrovos: 265 Broadway, - - - So. Boston, Mass. 471 E. Fourth St., - - - So. Boston, Mass. 941-943 Washington St., - - Boston, Mass. Pearl St., - - - - - Boston, Mass. 366 Washington St., - - Dorchester, Mass. 686 Telephone: 350 So. Boston. 975-W

Edward L. Hopkins

362 Broadway So. Boston, Mass. Namai persiūdomi, kambariai parendavojami. GAISRI, SVEIKATOS, SUZĖIDIMO, APVILKTUS STIKLUS, (Plate glass) AUTOMOBILIUS.

INSURANCE

BROOKLYN, N. Y.

A. Vitkausko teatralė kuopa.

2 d. gruodžio McCaddin salėje p. A. Vitkausko teatralė kuopa sulošė "Mirtų Vainiką." Daug jau pas mus lošėjų buvo, net ir tą pačią dramą "Mirtų Vainiką" lošė, bet tai visi tie lošėjai nebuvo tokie, kaip kad šioji kuopa lošė.

Ant mūsų lošėjų trupų spektaklio nuėjus, o ypač jei drama lošiama, esti nobodu ir ilgai laukti galo, nes aktoriai, netikant kad nežino nieko apie dramatiškus gestus ir mimiką, bet ir rolių neišmoksta. A. Vitkausko trupa, jau visai kas kita. Iš pat įžengimo ant scenos iki užbaigai, matai artistus su tinkamais gestais, mimika ir puikia dikičia. Tikri aktoriai.

A. Vitkausko trupa padarė siurprizą brooklyniečiams, nes ikišiol manė, kad lietuviai nemokės dramos tinkamai sulošti, nes nėra aktorių, vienok šioji trupa, padarė tą, ko nesitikėta. Giliausi įspūdi darė į žiūrėtojus lošimas paties p. Vitkausko. Jisai per visą lošimą, netikant nustebino su artisto gestais, mimika ir dikičia, bet kas labiausia, kad per visą dramą pervedė kaip siūlą tikrą dramaturgą, niekur neiškrūdamas iš savo rolės. Mums tankiai tenka matyti New Yorke ant Broadway teatruose lošiant dramas žinomų aktorių, kurie neišlaiko lygsvaros dramaturgų, nes tankiai ima ir įvelia kokį nors amerikonišką "tricksą," kad publiką prajuokintų. A. Vitkausko to nedaro. Jisai per visą veikalą pilnas dramatiškumo, tinkamais gestais ir mimika. Išlaiko lygsvarą žiaurume ir malonumą meiliskame laikotarpyje.

Kiti nariai trupos ir-gi gražiai lošia, ypač neboga aktorė pasirodė p-lė P. Šarkaitė Janinos rolėje. Taip-gi J. Vinslauskas tinkamas Janinos sužadėtinio rolėje. Žodžiu visi labai gražiai lošia. Galima pasidžiaugti ir palinkėti pirmajai kuopai teatralėi gyvavimo plėtojimosi ir kodidžiausio pasisekimo.

Dabar pažiūrėkime, kaip brooklyniečiai tą artistų kuopelę sutiko.

Spėjus pagarsinimams pasirodyti, kad A. Vitkausko trupa atvažiuoja ir loš "Mirtų Vainiką" ir "Genovaitę," pas niekurius susiraukė veidai, ypač pas tuos, kurie turi pretenzijos prie lošėjų. Pagarsinimas dienas, kuriose bus lošiama, socialistai parengė balius su koncertais, po karčiamas, o po kampus prakalbos. Buvo ir iš katalikų, kurie blogai atsinešė, atbaidinėjo nuo ėjimo į gerą lošimą. Rodos vietoje tokio neįsimtingo darbo, būtų patarę visiems eiti į teatrą, o ypač tiems, kurie bando lošti laikas nuo laiko, kad pasimokyti nuo tikrų aktorių, kaip ištikrųjų reikia lošti, nes Vitkausko kuopos aktorių lošimas, gali būti didelė lektija mūsų visiems amatoriams lošėjams.

Vargiai p. V. Vitkauskas sutiks tokių neįsimtingų žmonių, kaip Brooklynie. Ačiū visiems tiems pasistengimams blogų agitatorių, salė buvo apitūsti. Gėda brokliniečiams!

Brooklyno Korespondentas.

NORWOOD, MASS.

K. Spaudos Savaitės pasekmės.

Pas mus spaudos savaitė labai nusisekė, nes rengė 5 katalikiškos dr-jos. Surengė šėš vakarus su prakalbomis ir teatrais, 12 d. lapkričio rengė 3-čia kuopa L. D. S. Vietinis choras pirmiausia padainavo. Kalbėjo "Darb." redak. p. Pr. Gudas. Buvo lošta "Amerika pirtyje." M. Karnilutė ir O. Krisiaunytė padainavo. Antrą vakarą rengė šv. Jurgio Kareivio dr-ja. Kalbėjo vietinis klebonas. Veikalą sulošė "Vasčiaus Sūdas." K. Savilonis atliko Ch. Chiaplino rolę, prijukino publiką labai. Trečią vakarą 15 d. lapkričio rengė šv. Kazimiero Karal. dr-ja. Kalbėjo vietiniai ir buvo

perstatyti du juodingi veikalai "Vyro su pačia nesutikimai" antras "Danties traukimas." J. Kavaliauskas ir Ad. Kavaliauskas padainavo. Ketvirtą vakarą rengė 16 d. lapkričio 27 kp. L. Vyčių. Kalbėjo p. M. Venis iš So. Boston, Mass. Dar sulošta du veikalėliai "Karalius savo namuos," antras "Nelaimingas sportas." A. Kavoliunas padainavo "Kleivelį." Penktą vakarą 17 d. lapkričio rengė Nep. Pag. Pamelės šv. moterų dr-ja. Kalbėjo M. Abračinskas iš Montello, Mass. p-lė A. Abračinskaitė iš Montello, Mass. pas-kambino ant piano. Sulošė veikalą "Mamos neadsuptas."

Šeštą vakarą paskutinį 19 d. lapkričio rengė visos dr-jos išvien. Kalbėjo Pr. Strakauskas iš So. Boston, Mass. ir vietiniai. Sulošė du veikalus "Dvi sesutės" ir "Blavininkas su girtuokle." Atliko mažos mergaitės. A. Klimavičiūtė paskambino ant piano, O. Nedviockitė padainavo dukiškai "Šiu nakčeliu." Ad. Kavaliauskas atliko monologą "Brooklyn'o evangelija." Ap. Stašarčiūtė, Pranė Viesulintė, Ald. ir Bir. Taruševičiūtės padainavo.

Kalbėtojai atliko savo užduotis labai gerai, nurodinėjo spaudos galybę, kokia spauda yra gera ir kokia blėdinga, o ypatingai atsizymėjo p. P. Strakauskas nes dar jaunas vaikas ir čia gimęs, o turi labai gražią iškalbą ir labai gyvai kalba. Katalikai susilauks gero kalbėtojus; Norwoodiečiams jo kalba labai patiko. Publikos visus vakarus laukėsi gan skaitlingai, ypatingai pirmą ir paskutinį vakarą. Knygų ir laikraščių parduota netoli už 50 dolerių, katalikiškų laikraščių užrašė apie 60. Prie Spaudos Savaitės surengimo daugiausiai pasidarbavo Vyčiai. Merginos pardavinėjo vakarais laikraščius ir knygas. Daugiausiai darbuosi M. Karnilutė, nes ji daugiau pardavė. Laikraščius užrašinėjo V. Kudirka. Dr-stė šv. Jurgio K. gavo apie 15 naujų narių ir šv. Kazimiero K. gavo 10, L. D. S. 3 kuopa gavo 11 naujų narių. Tik L. Vyčiai ir Moterų dr-stė neprirašinėjo. Ad. Kavaliauskui pripuola garbė, nes jis prikalbino narius prie L. D. Sąjungos. Visiems kalbėtojams ir visiems, kurie darbuosi del surengimo spaudos savaitės ir tą visą savaitę, taip-gi ir tiems kurie atsilankė tais vakarais įstariam širdingą ačiū.

Katalikų Spaudos Savaitės surengimo

Pirm. St. Versiackas, Sekr. Ad. Navickas.

BRIGHTON, MASS.

Lietuvių kooperacijos namo inkurtuvės.

Atsibuvo 30 d. lapkr. 1916 m. Diena buvo lytuota. Maršavimas prasidėjo 11 val iš ryto. Griežė latvių benas iš Roxbury. Publikos mažai tėjo per tai, kad oras buvo negeras. Po maršavimo prasidėjo prakalbos. Pirmas prakalbėjo kooperacijos pirm. p. B. Ajauskas. Prakalbų vedėju buvo p. Vasiliauskas iš So. Boston, Mass. Antras kalbėjo Bagočius angliškai. Trečias kalbėjo p. Martin. Ketvirtas kalbėjo p. B. Ajauskas antru sykiu. Penktas kalbėjo kooperacijos rašt. p. V. Rimkus, šeštas kalbėjo Bostono majoras. Septintas kalbėjo Bagočius lietuviškai ir kalbėjo rimtai. Aštuntas kalbėjo kooperacijos advokatas Mr. Glin. Visi viršminėti kalbėtojai kalbėjo apie vertę bei naudingumą kooperacijos. Tarpais prakalbų griežė benas. Buvo ir dainelių. Skambino ant piano. Žodžiu sakant programos buvo margas, kaip genys. Viskas nusisekė gerai. Publikos ant prakalbų susirinko nemažai. Vakare prasidėjo linksmūs šokiai ir traukės ligi 11 val. nakties. Apačioje krantuvės buvo padaryta restaurantas. Galėjo gauti visokių skanių valgių ir gaudaus gėrimo. Vienu žodžiu viskas nusisekė kogeriausiai. Visi buvo patenkinti.

Reporteris.

MONTELLO, MASS.

Vyčių Teatras ir šokiai.

Apie 600 žmonių atsilankė ant Vyčių I kuopos vakarėlio, kuris įvyko subotaj, gruodžio 2, Lietuvių Tautiškam Name. Visųpirmy vakaras atsidarė maršu, kurį sugrojino Algirdo orkestra, vedama Ig. Antanavičiaus. Tada vakaro vedėja p-lė Magdalena Raipaitė pradėjo programą.

Pirmiausia buvo komedija "Trys Mylimos." Teatras labai puikiai buvo atliktas ir kupinai visus prijukino. Geriausiai savo rolę atliko p-lė M. Sakalauskaitė. Kiti lošėjai p-lė M. Verseckaitė, p-nia L. Kubilienė, M. Kubilius ir P. Juškaitis puikiai atliko savo roles.

Po teatro šv. Roko bažnytinis choras po vadovystė p. V. Yuškos sudainavo "Vyčių Himną" ir "Lietuva Tėvynė Mūsų."

Po to prasidėjo šokiai, kurie traukėsi iki vėlai. Prie surengimo vakaro ir jo pasekmingo perstatymo labiausiai pasidarbavo sekanti Vyčių I kp. nariai: p-lės Ona Kašeckaitė, Paulina Abračinskaitė, p. Petras V. Kubilius, Tadas Kubilius ir Petras Mancevičius. Be to dar vyčiams atėjo į talką p-nios Uršulė Abračinskienė, Marijona Yeskelevičienė, Ona Brozienė, p-lės Ona Nevoželskaitė, Cecilija Buriūtė, Marcellė Overiūtė, Kotrina Daukautaitė ir p-nas Jonas Ješkelevičius. Pelno liks apie \$50.00.

Vakarėlis gana malonų įspūdį padarė, nes viskas buvo puikiai sutvarkyta ir visi susirinkusieji gražiai laiką praleido.

Jauna Mergaitė.

Seniems metams jau artinasi galas. Reikia pradėti ruoštis prie Naujų metų. O pirmas prisirošimo žingsnis yra tai įsitaistyti gerą kalendorių. "Darbininko" išleistas kalendorius neturi sau lygaus. Kol seni metai pasibaigs įsitaistyti dailų "Darbininko" Kalendorių.

Lietuvių Darbininkų Kalendoriuje yra straipsnių tveriančios svarbos ir indomumo. Todėl jis bus naudingas ir geras keletai metų.

Liet. Darbininkų Kalendorius bus papuošalu kiekvienos grinėčios, kur tik jis rasis. Įsitaistykite jį.

Mūsų Kalendoriuje yra straipsnių, kur gvildinama darbininkų ir lietuvių tautos reikalai. O tie reikalai turi rūpėti visiems. Ingijęs dailų Kalendorių susipažink su darbininkų ir lietuvių tautos klausimais ir reikalais.

NAUJOS KNYGOS.

- 1) Elementorėlis: "Pirmieji žingsniai" Kl. Skabeikos. Yra tai trumpas (32 pusl.) Kl. Skabeikos, (Autoriaus "Kas skaito rašo, dnonos nepraso") skaitymo ir rašymo pradžios mokslas su 57 piešiniais pieštais dailininkų: V. Bičiūno, P. Galaunės, P. Rimšos, A. Varno ir J. Zikaro. Išleido Centralis Komitetas Petrapilyje. Išleidimas labai puikus. Tiks ir Amerikos mokykloms.
- 2) Tikybos mokslas (šv. Isforija ir katekizmas). Parašė kun. Kaz. Paltarokas, Teologijos Magistras. Veikalas turi aprobatą Jo Malonybės vysk. Pr. Karevičiaus. 142 puslapiai teksto ir 4 puslapiai turinio. Veikalas aukso vertės. Turinys, tvarka, kalba, išleidimas — viskas atlikta kuopnikiausiai.
- 3) "Vargo Mokyklai" redak. J. Jablonskis, rinkinys kalbos mokslo reikalui 1-oji dalis.

Visų šių veikalų po poros mėnesių bus galima gauti "Darbininke."

SO. BOSTON, MASS.

Informacijinio Darbo Biūro vedėjai:

1. Povilas Perauskas, 141 Bowen Str., So. Boston, Mass.
2. Vl. Jakštąs, 139 Bowen str., So. Boston, Mass.
3. Ona Povilaičiūtė, 249 River Str., Mattapan, Mass.

Pas šiuos L. D. S. 1-os kp. narius gali kreiptis visi norintieji žinių apie šį miestą ir darbus. Rašydami laišką ir norėdami gauti atsakymą, visuoet indėkite už du centu krasaženklį, nes kitaip nebus duodamas atsakymas.

L. D. S. CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

Dvasiškas Direktorius:

Kun. F. Kemėšis, 50 W. Sixth St., So. Boston, Mass.

Pirmininkas:

Motiejus Žioba, 29 Webster St., Malden, Mass.

Vice-Pirmininkas:

J. B. Šalimnas, 866 Bank St., Waterbury, Conn.

Sekretorius:

J. E. Karosas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Finansų Sekretorius:

A. F. Kneizis, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Iždininkas:

Mikolas Venis, 28 Story St., So. Boston, Mass.

Globėjai:

Jonas Petrauskas, 66 W. Fifth St., So. Boston, Mass.

Vincas Kudirka, 37 Franklin St., Norwood, Mass.

M. Abračinskas, 187 Ames St., Montello, Mass.

Literatiška Komisija:

Kun. F. Kemėšis, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Pranas Gudas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. E. Karosas, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Draugas"

Vienintelis pigiausias Lietuvių Katalikų

DIENRAŠTIS

"DRAUGAS" duoda daug žinių iš karės lauko, pasakojia, kas dedas nelaimingoje mūsų tėvynėje Lietuvoj, skelbia idomiusius atsitikimus iš viso pasaulio. Žinios paduodamos kuogreičiausiai.

"DRAUGAS" remia, stiprina lietuvių katalikų draugijas, rūpinasi jų reikalais. "DRAUGAS" kelia tautišką susipratimą, platina katalikiškai lietuvišką kultūrą.

"DRAUGAS" rašomas aiškia ir visiems suprantama kalba.

"DRAUGAS" metams tekaštuoja tiktai \$3.00, pusei metų \$1.75. Čikagoje, siunčiant pačta, metams \$4.50. Nuo vaikų ir nuo agentų perkant atskirais numeriais po 1c.

Užrubežyje "Draugas" dienraštis metams \$6. "SAVAITINIS DRAUGAS", Metams kaštuoja tik \$1.50. Atskiras numeris po 3c.

Visais reikalais kreipiantis adresuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th St. - - CHICAGO, ILL.

"Darbininko"

Išleistos knygos.

- Iš po Darbininko Plunksnos. Labai indomios pastabos apie darbininkų padėjimą. Parašė F. V. Darbininko Dovanėlė Darbininkams. Keletas vaizdelių iš darbininkų gyvenimo. Parašė F. V. 5c.
- Teisybės vardan. Keletas žinių apie Joną Huss'ą. Parašė F. V. ir Uosis. 5c.
- Darbininkai, Vienikimės ir kas tai yra Socializmas? Aprašytos dvi srovės darbininkų judėjimo, socialdemokratų ir krikščionių demokratų. Parašė F. V. 5c.
- Komedijėlės. Keletas juokingų scenos vaizdelių. Parašė Uršulė Gurklitė. 10c.
- Gurklitės eilės 10c.
- Žydų karalius. Drama 4 aktuose bei 5 pav. Liuosai vertė J. M. Širvintas. 30c.
- Liudvikas Windhorst'as, vokiečių katalikiškos visuomenės budintojas pagal kun. Rob. Swickerath'ą — J. E. K. 5c.
- Katalikų Spaudos Savaitė. Sutaishė J. E. K. ir U. 5c.
- Keletas svarbių klausimų. Prieinamai parašyti apologetiški straipsniai. Parašė F. V. 10c.
- Agentams darome dideles nuolaidas. Laikraštis "Darbininkas" eina 3 kart savaitėje. Metams kaštuoja \$3.00, pusei metų \$1.50. Kreipties šiuo adresu:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Muzikos Mylėtojams Naujiena.

Brooklyn'an nesena atvažiuo muzikas A. ALEKSANDRAVIČIUS, baigęs Varšavos muzikalę konservatoriją, ir atidarė

Lietuvių Muzikos Mokykla

Mokinama ant PIANO, SMUIKO, CHORO GIEDOJIMO ir VARGONININKAVIMO. Taipogi išguldoma TEORLJA, HARMONLJA, KONTRAPUNKTAS, INSTRUMENTACLJA ir MUZIKOS ISTORLJA.

Lekeijos prasidės 15 d. rugsėjo. Užsirašyti į bile kurį muzikos skyrių galima dienomis ir vakarais nuo 8 d. rugsėjo. Kaina labai prieinama, o mokslus einančiam jaunimui nemaža nuolaida. Visiems, kurie norėtų pasimokyti muzikos, patariama imti lekeijas šioje lietuvių muzikos mokykloje.

Adresas:

A. ALEKSANDRAVIČIUS

Vedėjas 66 Conselyea Street. Brooklyn, N. Y.

Labai įdomi knygelė.

Tik ką išėjo iš spaudos Juozo Kudirkos knygėlė "Karės baisenybės Lietuvoje" (pragyventų valandų atsiminimai). Juozas Kudirka karės pradžioje buvo išvažiavęs į Lietuvą, kur jį užtiko karės viesula. Tai-gi autoriui savo akimis teko matyti tas karės baisenybes mūsų tėvynėje, kurias ir surašė viršminėtoje knygutėje. Čia mes rasime aprašymą, kaip prasidėjo karė, kaip varė žmones ant karės lauko dirbti visokių darbų važinėti su stuika, kaip keliavo pabėgėliai. Nestinga ir aprašymų apie sunaikintos Lietuvos vietas, apie žiaurus kazokų ir vokiečių ir tt.

Minėtos knygelės autoriui Juozui Kudirkai pasisekė sugrįžti Amerikon visai kitais keliais: būtent per Siberiją, Japoniją, San Francisco. Tai-gi knygelėje plačiai aprašyta ne tik karės baisenybės, bet ir jo tolyma įvairi kelionė. Kiekvienam skaitytojui patartina atyžiai perskaityti šią idomią knygelę, kuri galės daug mums naujo papasakoti.

Knygelės sukrautos pas autorių Juozą Kudirką 12241 Emerald ave., Chicago, Ill. Taip-pat galima gauti "Draugo" redakcijoje 1800 W. 46-th str., Schicago, Ill. Knygelės kaina 20c.

AR TAMISTA SKAITAI

DIRVA

JEIGU NE, TAI SKAITYK

"DIRVA" yra didžiausias ir naudingiausias laikraštis tinkamas kiekvienam pasiskaityti.

"DIRVOJE" telpa daug žinių iš viso pasaulio.

"DIRVOJE" telpa žinios iš darbo ir pramonės begio.

"DIRVOJE" telpa Ukininkų ir Moterų skyriai.

"DIRVOJE" telpa daug populiariškų ir moksliskų straipsnių.

"DIRVOJE" telpa daug žinių iš lietuvių gyvenimo visame pasaulyje.

"DIRVA" kainuoja tik \$1.50c. metams. Siųsdami laiškus ir pinigus visados adresuokite šiteip:

"DIRVA"

2004 ST. CLAIR, AVE. - CLEVELAND, OHIO

Naujas "Darbininko" Leidinys

ZYDŲ KARALIUS.

Drama keturiuose aktuose bei penkiuose paveikluose

Liuosai vertė

J. M. Širvintas.

Kaina 30 centų.

Veikalas tinkamas perstatymams, ypatingai Velykų laikė.

KNYGELE 64 PUSLAPIŲ.

Siųskite užsakymus tuojaus.

MISIJSOS.

19 d. lapkričio š. m. Atholio lietuvių parapijoje prasidės misijos ir teis 8 dienas. Misijas laikys tėvas kun. Kulikauskas. Bus taip-pat ir daugiaus lietuvių kunigų. Delto užkviečiame visus lietuvius katalikus iš apielinkės atsilankyti ir pasinaudoti ta proga.

KUN. P. MEŠKAUSKAS, Atholio klebonas.

Jau išėjo iš Spaudos "Tautos Rytas" No. 8-9 Pasiskubinkite užsisakyti.

NAUJAS REKORDAS.
Baltuose Rūmuose atsirado naujas rekordas dainos "I love You California." Bus grojamas prez. Wilsono fonografe. Šiuometiniuose prezidento rinkimuose California nulėmė prez. Wilsonui laimėjimą. Todėl koks Wilsono mylėtojas sustatė tokią dainą "I love you California."

TURI BŪTI BLAIVŪS.
Sacramento, Cal. — Pulk. J. J. Borre išleido įsakymą,

kad milicijantai būtų blaivūs. Aštriai uždraudė milicijantams lankytis salūnus.

Nebuk be katalikiško laikraščio.

Ar esi susipažinęs su visais lietuvių katalikiškais laikraščiais? Susipažink su visais ir pasirinkęs sau patinkamiausią užsirašyk jį. Jei dar neesi susipažinęs, tai parašyk laiška ir paprašyk, kad atsiųstų pasižiūrėjimui. Visi savaitiniai ir tankiau einantieji laikraščiai siunčiami pasižiūrėjimui dykai.

Niekas neprivalo būti be katalikiško laikraščio. Reikia kiekvienam bent vieną katalikišką laikraštį užsakyti ir skaityti. Reikia žinoti, kas katalikų visuomenėje veikiama, reikia vis tėti gyvenimo bėgi, reikia pažinti katalikiškas įstaigas, organizacijas. Tą pažinimą sekdami katalikišką spaudą.

Tie, kurie neskaity katalikiškų laikraščių lengvai esti visokių atskalūnų suklaudinami, tokie įtki atskalūnų žodžiams ir kelia netvarką mūsų katalikiškose organizacijose, dr-jose, knopose, parapijose ir visokiame veikime. Tai tokie pasidaro trukdytojai naudingų, gerų darbų.

Tokių suklaudinų lietuvių katalikų yra nemažai ir jie daug blėdies pridaro. O tai taip yra, kad jie neskaity katalikiškų laikraščių.

Prie palaikymo katalikiškos spaudos mus ragina popiežiai, vyskupai, kunigai ir visi apšviestūnai. Šiais laikais nepakanka geram katalikui pasigaminti atlikti nėjimu katalikiškų apeigų. Reikia prisidėti prie katalikiško veikimo, prie katalikiškos spaudos palaikymo ir platinimo.

Būk skaitytoju bent vieno iš sekancijų laikraščių:

"DARBININKAS,"

Metams tris kartus savaitėje \$3.00, vieną kartą savaitėje \$1.50.

242 W. Broadway, — South Boston, Mass.

"DRAUGAS"

(Dienraštis)

Metams \$3.00, Savaitinis Draugas metams \$1.50.

1800 W. 46 St., — Chicago, Ill.

"IŠEIVIŲ DRAUGAS"

(Savaitraštis)

Metams \$2.00, pusmečiui \$1.00.

Mossend. Lanarkshire, Scotland.

"TIKYBA IR DORA"

(Du kartu mėnesyje)

Metams 75c.

1631 W. North Ave., — Chicago, Ill.

"ZVAIGZDĖ"

(Savaitraštis)

Metams \$2.00.

3554 Richmond Street, — Philadelphia, Pa.

"ŽVIRBLIS"

(Mėnraštis)

Metams \$1.00, pusmečiui 75c.

242 W. Broadway, — So. Boston, Mass.

"VYTIS"

(Du kartu mėnesyje)

Metams \$1.50, pusei metų 75c.

731 W. 18 St. — Chicago, Ill.

"EZYŠ"

(Mėnraštis)

213 Station Road, Dykehead, Shotts, Scotland.

"ŠVIESA"

(Du kartu mėnesyje)

Metams 50c.

46 Congress Ave., — Waterbury, Conn.

"TAUTOS RYTAS"

(Mėnraštis)

Metams 50c.

Redakcijos antrašas: 120 Bowen St., — So. Boston, Mass.

41 Providence St., — Worcester, Mass.

Administracijos antrašas:

"PAŽANGA"

(Mėnraštis)

Metams \$250, pusei \$125, atskiras numeris 25c.

616 W. Mahanoy Avenue, — Mahanoy City, Pa.

"MOKSLEIVIS"

(Mėnraštis)

Metams \$1.00.

P. O. Box 82, — Westfield, Mass.

"Lietuvių Darbininkų Kalendorius" Pranešimas.

1917 m.
Kaina 25 centai
Gaunamas "Darbininko" Knygine

PAIEŠKOJIMAI.

Aš Ignas Ermola, Suvalkų gub., Kalvarijos pavieto, Krosnos gminas, 'Alekonijų kaimo paieškau Domininko Miškino, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Krosnos gmino, Zailių kaimo; Emilijos Vaitkevičiūtės iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Liudvinavo gminas, Kulokų kaimo. Turiu svarbių žinių jiems pranešti apie jų gimnainčius esančius Rusijoje.

Atsišaukite pas Ignas Ermola, 1414 New York ave. Sheboygan, Wis.

Paieškau brolio Klemenso Plungės, Mateušo sūnaus, kilęs iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šiaduvos par., Žilionių sodžiaus Gyveno Elizabeth Porte, N. J. Meldžiu atsišaukti adresu: Kun. Jonas Plungė, Rymo-Katalikų bažnyčia, Tver, Russia.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ.

Knygų ir visokių religiškių daiktų.

Norėdami gauti katalogą prisiųskite 10c. krasos ženkleliais.

Įvairių maldaknygių, Eilių ir kitokių pasiskaitymų.

P. MIKALAIŠKAS, 248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

Lietuviška-Polska VAISTINYČIA

197 Broadway, S. Boston, Mass. Telefonas "S. Boston 1194-u" Doktorai dieną ir naktį.

ANT PARDAVIMO.

Geriausia vieta idėjimui kapitalo. 149 E. Ashland St., Brockton, Mass.

1 — Aštuonių kambarių grintelė, su visokiais naujaisiais įtaisymais taip-gi 2 — šešias kambariais namai, visos parendavotos su geru apokėjimu. 17398 ketvirtainių pėdų aukštoje sausoje vietoje, daug daržui žemės, taip-gi didelė daržinė (Barn) apie 300 pėdų nuo gatvės.

Tos propertės arba namai bus parduoti visai pigiai. Priežastis pardavimo išvažiuoju į vakarus.

Del platesnių žinių atsišaukite, rašykite arba telefonukite:

Wm. E. McCarthy, 52 W. Park St., Brockton, Mass. Tel. Conn.

Jau Kalėdos Netoli.

Jau netoli linksniausia, maloniausia ir brangiausia metų šventė — Kalėdos.

Gražus yra paprotys teikti savo artimiems Kalėdų dovanas. Jau be abejonės galvoji, ką savo artimiems suteiksi Kalėdoms. Paklausk, ką mes turime pasakyti tame reikale.

Kalėdinėmis dovonomis kiekvienas nori pasigerinti tiems, kuriems teikiama dovana. Todėl reikia parinkti ilgai tvėriancią dovaną. Tam reikalui geriausia atsaka geras katalikiškas laikraštis arba gera knyga.

Naudingiausia ir dailiausia kalėdinė dovana yra "DARBININKAS" ir LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS.

Tokią puikią dovaną galite suteikti saviškiams geromis išlygomis, būtent:

Tie iš "Darbininko" skaitytojų, kurie kam nors kaip kalėdinę dovaną užsakys "Darbininką" metams, laisvądam \$3.00, gaus patys po kalendorių ir taip-gi gaus Kalendorių tas, kuriam "Darbininkas" užsakomas.

Tai-gi išlygos geros, proga gera; skubėkite ją pasinaudoti. Padarykite smagumą savo prieteliams ir patys ingykite labai kiekvienam naudingą ir reikalingą Kalendorių.

"DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

EXTRA.

\$1.00 ANT SAVAITES.

Nusipirk pas mane laikrodį arba žiedų ir mokėk po \$1.00 ant savaitės; dabar prieš Kalėdas kas pirks mažą laikrodį, tam duosiu didelį priedo. Kuriems toliau atvažiuoti rašykite atvirutę aš pribusiu ir paimsiu orderį.

P. WALUKONIS Savininkas, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. (172)

Savas Pas Savą Remkit Savuosius

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikėlių, metalinių anameliuotų ir padengtų celuloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistiška. Del prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo rankom.

M. A. NORKUNAS, 166 MELROSE ST., :: :: :: MONTELLO, MASS.

Reikalingas šaltgeležis (kalvis) mokintis.

Atsišaukite tuojaus, geras amatas ir uždarbis.

Taipgi reikalingas Kooperacijos vedėjas suprantas gerai kooperacijos dalykus.

Atsišaukite į trumpą laiką šiuo adresu:

L. D. S. Informacijos Biuras, J. Bernotas, 613 Riverside St., Waterbury, Conn.

ATSILIEPKITE.

Ignoto Kulikausko, seniau gyvenusio New Britain, Conn. paieško jo brolis Antanas. Paskutiniojo adresas galima sužinoti pas kun. Ig. Zimblį. 324 Wharton St., ... Phila., Pa. (132)

PUIKUS KALENDORIUS

Su tamtos paveikslu už dyką.

Tie, kurie traukiasi pas mus fotografijas prieš Kalėdas, kiekvienas gaus kalendorių su jo paties paveikslu už dyką.

Geriausia dovana Kalėdoms savo draugams puikus paveikslas. Jūs visi žinote, kad geriausia paveikslus daro E. Stanaičio vietoje JURGIS STUKAS

453 W. Broadway, S. Boston, Mass. Bostono Tautos Fondo skyriaus ir Pirmosios komunijos paveikslus galima gauti "Darbininko" Administracijoje. (143-S)

REINKOTŲ DIRBTUVĖ.

Dirbam visokios mados Reinkotus Agentams, Krautuvėms ir ant užsakymo privatiškiems žmonėms. Užsakykite Reinkotą pas mus o tikrai džiaugsitės.

So. Boston Raincoat Co. 344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Akių Specialistas.

Prirenka ahinius H. S. Stone, Oph. D. 399 A Broadway, So. Boston.

George H. Shields Advokatas

811-812 Old South Building Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)

Priemimo valandos: Nuo 2 iki 5 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare. 509 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON, Tel 502 S. B.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVIŠKA APIEKA.

Sutaisau receptus su didžiausia atida, nežiūrint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos. Tel So. Boston 21014 ir 21013. Doktorų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduoliai gali gaut, kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisijūsiu per ekspresą.

K. ŠIDLAUSKAS Aptiekorius ir Savininkas 226 Broadway, kampus C Street SOUTH BOSTON, MASS.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vėru, moteriu ir vaiku. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlioms: 9-11 rito 1-4 po piet.

LAB. DR. JOS NARIAMS.

Balsavimas arba rinkimas naujos valdybos bus ateinančioms metams 6 d. gruodžio, sešredos vakare. Balsavimas prasidės 7:30 val. ir trauksis iki 10 val. vak. Todėl malonėkite visi atsilankyti koskaitlingiausia ant šio balsavimo ir išsirikite sau tinkamas ypatas, nes viskas priklauso nuo geros valdybos.

Sekr. A. Rasimavičius.

TEMYKITE VISI.

Račiūno Nauji Judomieji Paveiksiai iš Siberijos gyvenimo ir vargų. Vokiečių gaspadoriavimas mūsų Tėvynėje ir Lietuvos pagėbėliai. Bus daug naujų dainėlių iliustruotų ir animatųjų... Sudanuos p-ni E. RAGUONIENĖ. Nepraileiskite progos išgirsti dainėles ir pamatyti paveikslus, nes gailėsitės.

Atsibus: Ketvergo ir Pėtnyčios vak. gruodžio (Dec.) 7-8 dd. 1916 m. ant Lietuvių Salės, West Lynn, Mass.

TEL. BACK BAY 4200
DR. F. MATULAITIS
Ofiso adyvos 1-3 P. M. 7-9 P. M. 3 do visokias ligas. Pektikria Alkintus.
419 Boylston St., Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270
DR. JOHN MACDONNELL, M. D.
Galima susitikti ir lietuviškai. Ofiso valandos: Ryt is iki 9 val. [Po pietu] 1 iki 3 vakarais 6 iki 9
536 Broadway, So. Boston.

Dykai! Dykai!

Kalakutas (Turkey) prie kiekvieno pečiaus pirko nuo šios dienos iki Padėkavonės (Thanksgiving day) dienos.

Keturi daiktai kambarini išrengimui stalis ir kreslės, sėdinės dengtos skūra (Fumed Oak Misson suite) \$16.45.

Veliausio išradimo pečius (heater) nikeliavas, pritaomas su kaminėliu \$5.65.

Minkštu viršu ir apačia sieninkas (Mattress) \$3.45.

Visi kiti daiktai taip-gi parsiduos visai pigiai.

James Ellis Co
Kampus B ir B'way, South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 294
DR. JOHN P. JONES
Ofisalaandos nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 9 po piet. PHYZIKAS ir SURGIJUS
392 B-way tarpe E. ir F. gatvių SO. BOSTON, MASS.

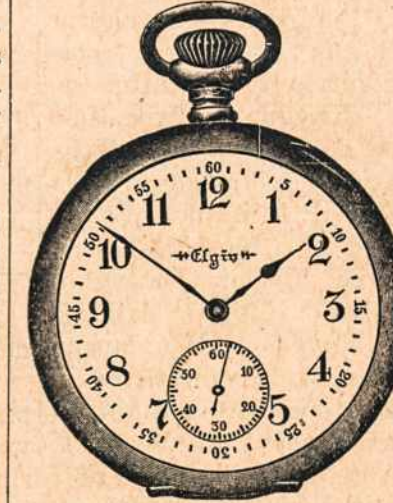
Telephone So. Boston 605.
ANTANAS ŠAPALIS meistras
ineda telephonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorystės darbus prideramai. KAINOS NEBRANGIOS.
Ofisas Gyvenimas 315 W. Broadway, 133 Bowen St. SO. BOSTON, MASS.

TELEPHONE SO. BOSTON 605
Lietuviškas ADVOKATAS
William F. J. Howard
Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliuškas
315 Broadway, So. Boston.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Būdas mokyti rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimui ir si rokundų, su pave slais (apdaryta) ..... 35c.
Vi o \$1.60
Kas atsiųs iškirpus už apgarsinimą iš "Darbininko" ir \$1.00 per mone orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, R. F. D. — Route 2, Hudson, N. Y.

Užlaikom didžiausia krautuvė deimantų, laikrodžių ir visokių žiedų, siutus ir overkotus, duodam ant bargo ir ant išmokėsčių, ant lengvų išlygų. Reikalaujame agentų kiekvienam mieste Suvienuytų Valstijų ir Kanadoj, dideli nuosimty duodam perkopėjams, dideli, naują katalogą siunčiame ant pareikalavimo už 25 centus stampų.

J. P. TUINYLA, 822 Washington St., Boston, Mass.

V. P. GINKUS & CO. SAVI PAS SAVUS. LIETUVIAI PAS LIETUVIUS.

Vienatinė didžiausia lietuviška krautuvė, kurioje galima gauti visokių vyrų, moterų ir vaikų drabužių, ceverykų, robų, aukso ir deimanto.

52 MILLBURY STR., WORCESTER, MASS.

PIRMOŠ KLESOS DANTISTAS

Dantis ištraukiami ir pripildomi visai be skausmo, su geriausiais prietaisais, su naujų išraimų.

Visą darbą garantuojame. DR. W. T. REILLY 469 Broadway, So. Boston, Mass. PRIE DORCHESTER ST.

Valandos nuo 9 val. ryta iki 8 val. vakare. Nedėlioms nuo 10 val. ryta iki 4 val. vakare.

Aš Marijona Simonienė pėvais Valečkaitė iš kaimo Zlobiško, Šimonių valsčiaus, Kauo gub., Vilkmergės pav. paieškau Petro Buziaus. Teiksitės atsiliepti jis pats arba kiti mano pažįstami. Antrašas: Marijona Simonienė, Pubinsk, Jaroslavskoji gub. Spaskoja ulica, No. 15 Litovskomu komite-tu.